БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 176 (18.354). • Шанба, 1982 йил 31 июль • Баҳоси 3 тийин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИ 1982 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИНИ ҚАНДАЙ БАЖАРАЁТГАНЛИКЛАРИНИ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Пахтакор республикалар ўзаро текшириш бригадалари раҳбарларининг: Озарбайжон ССРдан И. Ш. Шамиев, Тожикистон ССРдан А. Ҳ. Ҳайдаров, Туркманистон ССРдан Г. Г. Гурбановнинг колхоз ва совхозлар 1982 йилда қабул қилган социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганлиги тўғрисидаги ахборотларини тинглаб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шуни қайд этадики, республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентда бўлган вақтида берган кўрсатмаларини бажара бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақани ҳамма жойда авж олдириб, далалар ва фермаларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар, ўн биринчи беш йиллик иккинчи йили вазифаларини сабот билан амалга оширмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети, Иттифоқ ҳукуматининг катта ёрдами, колхозчиларнинг ва совхоз ходимларининг қаҳрамонона куч-ғайратлари, партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг катта ташкилотчилик ишлари туфайли шу йилнинг жуда қаттиқ сув танқислиги зўр сабот-матонат билан бартараф этилмоқда. Республика колхозлари ва совхозларининг далаларида ғўза, бошқа экинларнинг ҳолати яхши, бу эса экинларни парвариш қилишни янада кучайтирган тақдирда қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун етарли миқдорда ҳосил тўплаш имконини беради. Ҳозирдаёқ қоракўл тери тайёрлаш, давлатга пилла сотиш мажбуриятлари ошириб бажарилди, сабзавот, полиз маҳсулотлари, мева, узум, гўшт, сут, тухум тайёрлаш бултургига нисбатан илдамроқ суръатлар билан олиб борилмоқда.

Бунда қардош пахтакор республикалар ўртасидаги анъанавий социалистик мусобақа катта ёрдам бермоқда. Бу йил, айниқса кенг кўлам ва ишчанлик касб этган социалистик мусобақа хўжаликларнинг коллективларини ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, маҳсулот сифатини яхшилашга сафарбар этмоқда, мавжуд имкониятлар ва резервлардан янада тўлиқроқ фойдаланишга, хўжалик юритиш методларини яхшилашга ёрдам бермоқда.

Шу билан бирга мусобақадош дўстларнинг текширишлари республиканинг айрим районлари, бир қанча колхозлари ва совхозларининг пахтазорларида бегона ўтлар борлигини кўрсатди, қатор ораларига ишлов бериш, ғўза чеканкаси сифати пастлиги қайд этилди, бегона ўтларга ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш сусайтириб юборилган. Ғўза, шоли, маккажўхори, беда ва бошқа экинлар баъзи жойларда жуда қаттиқ қақраб қолишига йўл қўйилмоқда. Бошқа камчиликлар ҳам борки, улар ҳосилга зиён етказиши мумкин.

Ленинобод, Қўнғирот, Навбаҳор, Жалолқудуқ, Комсомолобод, Зарбдор, Муборак, Иштихон, Олтинсой, Фарғона, Ёзёвон, Гурлан, Янгибозор, Хонқа районлари ва бошқа баъзи районларда машина-механизмлар ремонти чўзиб юборилмоқда. Бир қанча областларда янги ҳосилни қабул қилиб олиш ва қайта ишлашга тайёргарлик ишлари секинлик билан олиб борилмоқда асосий дон экини — маккажўхори ўрим-йиғимига ҳозирлик паст даражададир. Дағал ем-хашак тайёрлаш қониқарсиз олиб борилмоқда. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда тайёрлаш борасидаги социалистик мажбуриятларини ва ҳатто планларини уддалай олмаётган, маҳсулдорликнинг пастлигига тоқат қилиб келаётган хўжаликлар бор. Семиртирилмаган молларни гўштга топшириш фактлари мавжуд.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўзаро текшириш чоғида очилган камчиликлар айрим партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари хўжаликлар, бригадалар ва фермалар социалистик мажбуриятларини қандай бажараётганликлари, амалий мусобақанинг авж олдирилиши устидан етарлича контроллик қилмаганликлари оқибати, деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область ва район партия комитетларининг, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг, область ва район ижроия комитетларининг, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик, Тайёрлаш, Мелиорация ва сув хўжалиги, Пахта тозалаш саноати, Мева-сабзавот хўжалиги министрликларининг, «Госкомсельхозтехника», «Главсредазирсовхозстрой» ва уларнинг жойлардаги органлари, колхоз ҳамда совхоз раҳбарлари ва мутахассисларининг, бошланғич партия ташкилотларининг зиммасига ҳар бир район, хўжалик, бригада ва фермада ўзаро текшириш бригадалари қайд этиб ўтган камчиликларни тезроқ бартараф этиш юзасидан конкрет чораларни амалга ошириш мажбуриятини юклади.

Бутун август мобайнида экинлар парваришини кучайтириш, ўсишдан орқада қолган участкалар ва далаларда ҳам мўл ҳосил олиш учун ана шундай участкаларга алоҳида эътибор бериш, барча терим техникаси, тайёрлаш тармоқларини, қуритиш-тозалаш цехларини тахт қилиб қўйишни тезроқ тугаллаш, дефолиацияни юқори сифатли ўтказиш учун пухта тайёргарлик кўриш — республика партия, совет, қишлоқ хўжалиги органларининг, колхоз ва совхозларининг биринчи навбатдаги вазифаси эканлиги қайд этиб ўтилди.

Ҳамма жойда далаларни қисқа муддатларда бегона ўтлардан тозалаш, ҳосили машинада териладиган далаларни амалда белгилаш ва уларни тайёрлаб бориш зарур. Биринчи класс уруғлигини зарур миқдорда тайёрламоқ учун уруғлик пахта экилган майдонлар ва ихтисослаштирилган пахта заводларини тайёрлаш алоҳида контроллик остига олинсин.

Яқин кунлар ичида терим-транспорт отрядлари тузишни ниҳоясига етказиш керак. Аэродромлар, транспорт воситалари, тош-тарози хўжалиги тахт қилиб қўйилсин, йўллар, кўприклар, майдончалар, пахтани асраш ва қуритиш учун бостирмалар ҳамда омборлар ремонти тугаллансин.

Пахта теримига тайёргарлик кўриш билан бир қаторда дон учун маккажўхори ўрим-йиғимининг юксак суръатларини таъминлаш, унинг асосий дон манбаи эканлигини назарда тутиш лозим. Маккажўхори ўрим-йиғимини нобудгарчиликсиз ва мумкин қадар қисқа муддатларда ўтказиш, бўшаган ерларни такрорий ва оралиқ экинлари экиш учун сира кечиктирмай тайёрлаш керак. Зарурат мана шу ишлар бу йил барвақт бошланиши кутилаётган пахта йиғим-терим мавсуми бошлангунга қадар тугалланишини тақозо этмоқда.

Шоли ўрим-йиғимига тайёргарлик кучайтирилиши, мева-сабзавот маҳсулотлари, айниқса сабзавот ва картошка тайёрлаш жадаллаштирилиши, бу маҳсулотлар узлуксиз қабул қилиб олиниши, қайта ишланиши ва пухта сақланиши ташкил этилиши, аҳолини ҳўл мева, сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш яхшиланиши керак.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирларни ҳар бир район, колхоз, совхоз, ферма сўзсиз бажариш чораларини кўриши зарур.

Дала шийпонлари ва фермаларда бутун оммавий-сиёсий ишларни яна ҳам кўпроқ активлаштириш, бу ерларда қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига намунали медицина, савдо ва маиший хизмат кўрсатишни таъминлаш энг муҳим вазифадар.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитетига 1982 йилга мажбуриятларни бажариш юзасидан социалистик мусобақанинг боришини кенг ёритиш топширилди.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, қишлоқ хўжалигининг барча меҳнаткашлари социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар, барча турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш мажбуриятларини шараф билан бажарадилар, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини юксак меҳнат зафарлари билан нишонлайдилар, деб қатъий ишонч билдиради.

ДОН — БОЙЛИГИМИЗ

Сурхондарё области. Жарқўрғон районида маккажўхори ўрими кун сайин қизитилаётир. «Каҳрабо дон» ижодкорлари бир мисқол дон ва пояни нест-нобуд қилмаслик учун курашмоқдалар. Ўрим дала — бункер — тележка — қабул пункти конвейерида ташкил қилинганлиги туфайли иш унумли бўляпти. Кўплаб бригадалар йиллик план ва мажбуриятлари бажарилганлиги тўғрисидаги ғалаба рапортига имзо чекмоқдалар. Улар қаторида Н. Боймуродов номли колхозининг Қаҳҳор Хидиров бошлиқ бригадаси ҳам бор. Суратда: илғор маккажўхоричилик бригадаси бошлиғи Қ. Хидиров.

Ё. Хўжамбердиев фотоси.

МЕҲНАТ РАПОРТИ

КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларидан руҳланган Ленин йўли райони ғаллакорлари КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, Озиқ-овқат программасини муваффақиятли ҳал этиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирган ҳолда маккажўхори ўрим-йиғимини қисқа муддатларда — олти иш кунида якунладилар ва 1950 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 93 центнердан дон ҳамда 360 центнердан кўкпоя олдилар.

Ленин номли, Будённий номли, Охунбобоев номли, Қ. Раҳимов номли ва бошқа совхозлар ўрим-йиғимни юксак суръатларда, уюшқоқлик билан ўтказиб, ҳар гектар ердан 100 центнердан «каҳрабо дон» олишга эришдилар.

Ўрим-йиғимда «СССР 50 йиллиги» совхозидан республика Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Ш. Исматов раҳбарлик қилаётган, Ленин номли совхоздан Д. Саттаров ва А. Агаматов, Қ. Раҳимов номли совхоздан Н. Қултўраев, Н. Амиров, К. Суюнов, Будённий номли совхоздан А. Мамараимов етакчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадалари катта муваффақият қозондилар. Улар ҳар гектар ердан 110 ва ундан ортиқ центнер маккажўхори дони олдилар.

Қ. Раҳимов номли совхоздан Б. Исматов ва Х. Қорақулов, Будённий номли совхоздан А. Омонов ва А. Жабборов, Охунбобоев номли совхоздан Д. Абдураҳмонов, Ленин номли совхоздан Н. Маматмуродов каби механизаторлар зўр ғайрат билан ишладилар ва йиғим-теримда кундалик нормани 2—2,5 баравар ошириб бажардилар.

Ташкил этилган қайта экиш звенолари муваффақиятли меҳнат қилмоқда. Район хўжаликлари йиғиб олинган донни қуритиш ва янчиш ишларини уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Барча хўжаликлар давлатга маккажўхори дони сотишни бошладилар.

ИЛҒОРЛАРДАН ЎРНАК ОЛИНГ

Сурхондарё областида шу кунгача 11.500 гектардан кўпроқ майдондаги маккажўхори ўрилиб, дони ва пояси саранжом-саришталаб олинди. Илғорлар сафида қуйидагилар бор.

Новвот ХОЛМИРЗАЕВА — Шеробод районидаги «Октябрь 60 йиллиги» совхози маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи. Гектаридан 120 центнердан хирмон кўтарди.

Ўғилой ЖЎРАЕВА — Гагарин районидаги Абдулла Набиев номли совхоз маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи. Гектаридан 115 центнердан дон олди.

Зиёқул БОЙБЎЛОВ — Қумқўрғон районидаги Ғафур Ғулом номли совхоз маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи. Гектаридан 115 центнердан хирмон кўтарди.

Мавлуда ДАВЛАТОВА — Сариосиё районидаги «Коммунизм» совхози маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи. Гектаридан 110 центнердан дон олди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ А. А. ЮРИЦНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Партия ва совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги ҳамда туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ Александр Александрович **Юриц** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри
1982 йил 30 июль.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Ш. С. АЛЯДИНОВга «ЎЗБЕКИСТОН ССРда ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНЪАТ АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Адабиёт соҳасидаги самарали ишлари учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан «Йилдиз» журналининг бош редактори ўртоқ Шомил Сеитович **Алядиновга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби»** фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри,
1982 йил, 30 июль.

Умумхалқ ҳаракатининг шиори:

БУТУН ҲОСИЛНИ ЙИҒАЙЛИК, АСРАЙЛИК, ҚАЙТА ИШЛАЙЛИК

Ўзбекистондаги илғор бригада бошлиқлари шаҳарлар ва қишлоқ меҳнаткашлари, тайёрлов ташкилотлари, қайта ишлаш корхоналари, транспорт ва савдо корхоналарининг ходимларини етиштирилган бутун ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиб, тўла сақлаб қолиш ва қисқа муддатда қайта ишлаш учун курашдаги куч-ғайратларини бирлаштиришга даъват этадилар

Қадрли дўстлар!

Ёзги йиғим-терим кун сайин тобора қизғин тус оляпти. Бу мавсум шунинг учун ҳам алоҳида масъулиятлики, у КПСС Марказий Комитети май Пленумидан кейин ўтаётган биринчи йиғим-терим мавсуми, мамлакатимиз Озиқ-овқат программасини амалга оширишга киришилган палладаги дастлабки йиғим-терим мавсумидир.

Ўзбекистон қишлоқ меҳнаткашлари Озиқ-овқат программаси топшириқларини амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, мураккаб об-ҳаво шароитларида мўл маккажўхори дони, сабзавот, картошка, қовун-тарвуз, мева ва узум етиштирдилар. Ўзбекистон заминининг мана шу мўл-кўл неъматлари — бутун мамлакат бойлиги, Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшадиган бизнинг интернационал ҳиссамиздир.

Бухоро деҳқонлари картошка тайёрлаш йиллик планини ҳозирдаёқ уч баравар ошириб бажардилар. Сурхондарё ва Қашқадарё меҳнатчилари ана шу «иккинчи нон» ҳосилини мажбурият ҳисобига топшира бошладилар. Сурхондарёликлар биринчи бўлиб сабзавот маҳсулотлари етиштириш планини бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар, сабзавот тайёрлашни жадал давом эттирмоқдалар. Калинин, Тошкент, Орджоникидзе районлари хўжаликларининг сабзавоткорлари намунали меҳнат қилмоқдалар. Хоразм, Бухоро, Сурхондарё, Навоий областларида мева ва резавор тайёрлаш муваффақиятли давом этмоқда. Энг муҳими — хилма-хил турдаги маҳсулотлар топширилаётир. Бу ноз-неъматлар, фақат республикамиз меҳнаткашлари дастурхонигагина эмас, балки Москва ва Ленинград, Новосибирск ва Урал, Сибирь, Узоқ Шарқ аҳолисига, БАМ, Тюмень ва Ноқоратупроқ зонага етказиб берилмоқда.

Бизнинг совет кишилари бахт-саодати йўлидаги меҳнатимиз — деҳқонларнинг чинакамига қаҳрамонона меҳнати ҳамманинг чексиз миннатдорчилигига сазовор бўлмоқда. Биз КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг май Пленуми тарихий қарорларини, азиз Леонид Ильич Брежневнинг кўп миллатли ягона оиламиз турмуш даражасини янада оширишга қаратилган йўл-йўриқлари ва тавсияларини амалга оширишга қўшаётган ҳиссамиз бутун халқ томонидан эътироф этилаётганлиги билан фахрланамиз.

Бироқ биз ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишларни бажаряпмизми? Йўқ, албатта. Бугунги кунда Фарғона, Жиззах, Самарқанд, Андижон областларининг картошкакорлари халқимиз олдида қарздор бўлиб қолмоқдалар. Самарқанд, Сирдарё ва Навоий областларининг кўпгина хўжаликлари сабзавот тайёрлашда орқада қолмоқдалар. Наманган, Сирдарё, Андижон областларининг сабзавоткорлари ҳали маҳсулот тайёрлаш планининг ярмини ҳам бажарганлари йўқ. Маккажўхори дони тайёрлаш-чи? Агар Ленин йўли районининг маккажўхорикорлари «каҳрабо дон» йиғим-теримини олти кунда тамомлаб, 93 центнердан дон олган, Қумқўрғон, Жарқўрғон ва бошқа бир қатор районларнинг меҳнаткашлари ҳам юксак мажбуриятни бажариш арафасида турган бўлсалар, кўпгина хўжаликларда маккажўхори донини йиғиб-териб олишга киришиш у ёқда турсин, ҳали тайёргарлик ҳам кўрганлари йўқ. Қардош республикаларнинг ўзаро текшириш бригадалари шу сингари нуқсонларни ҳаққоний равишда кўрсатиб ўтишди.

Қадрли дўстлар!

Бу йилги ҳосил машаққатли меҳнат билан етиштирилди. Шундай бўлгач, деҳқон меҳнатини якунлайдиган паллада куч-ғайратимизни наҳотки аясак! Маккажўхори дони, картошка, мева ва сабзавотни, полиз маҳсулотлари ва узумни тез ва сифатли йиғиштириб олиш бизнинг ғоят фахрли ишимиз, виждоний бурчимиздир. Етиштирилган барча ҳосилни далалардан йиғиб-териб олмасак, кўнглимиз жойига тушмайди, дам олиш ҳам хаёлимизга келмайди. Биз яхши биламизки, агар зарурият туғилса, шаҳарликлар, саноат корхоналарида меҳнат қилаётган оталик коллективларимиз йиғим-теримда бизга ёрдам кўрсатадилар. Ўроқ ва Болға иттифоқи давримиз, турмуш тарзимизнинг қудратли амалий кучидир.

Ҳар бир қулай иш соатининг қадрига етиш, ғоят юксак меҳнат унумдорлигига, иш сифати аъло даражада бўлишига, юксак уюшқоқликка эришиш, барча йиғим-терим техникасини ишга солиб, етиштирилган ҳосилни қисқа муддатда йиғиб-териб олиш бизнинг долзарб вазифамиздир.

Лекин бошқа бир нарса ҳам, йиғиб-териб олинган бутун ҳосилни тўла сақлаш, қайта ишлаш, истеъмолчиларга етказиб бериш ҳам ғоят муҳимдир. Леонид Ильич Брежнев буни қайта-қайта таъкидлаб уқтирди. Биз унинг ҳар биримиз учун қўлланма бўлиб қолган: «Озиқ-овқат проблемасини ҳал этишни олға силжитиш учун қишлоқ хўжалик маҳсулоти истеъмолчига етиб борадиган бутун занжирнинг ҳамма ҳалқаларига эътиборни кучайтириш зарур», — деган сўзларини яхши эслаймиз. Худди мана шу занжир ишини такомиллаштириш учун ҳали кўп иш қилиниши керак. Фақат ҳосилни тайёрлаш, ташиш ва қайта ишлашда нобудгарчиликни камайтириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни 20 процентга кўпайтириш мумкин-ку, ахир. Бунинг учун эса, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленумида Шароф Рашидович Рашидов таъкидлаб кўрсатганидек, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ҳисобга олишни, тайёрлашни, ташиб олишни ва қайта ишлашни анча яхшилаш, уни савдо корхоналарига ўз вақтида етказиб беришни таъминлаш, савдо хизмати сифатини яхшилаш талаб қилинади.

Тайёрлаш ва Мева-сабзавот хўжалиги министрликлари системасида маҳсулот қабул қилиб олишга алоҳида эътибор берилмоғи лозим. Ўзбекистон заминининг ноз-неъматлари ортилган юк машиналари жазирама қуёшда соатлаб кутиб қолади. Натижада сабзавот ва мевалар бутунлай яроқсиз ҳолга келади. Қадоқ қўлларимиз билан етиштирилган нарсаларга бундай совуққонлик билан муносабатда бўлиш кечирилмас ҳолдир! Гоҳида ҳосилни етиштириш уни тайёрлаш пунктлари, заводлар, савдо тармоқларига топширишга қараганда анча енгилроқ, деган фикрга келиб қоласан киши. Бизнинг кундалик воқелигимизда бундай ҳодисаларга асло ўрин бўлмаслиги керак. Шунинг учун ҳам биз тайёрлов ва транспорт ташкилотларининг ходимларини далалар ва фермалардан ташиб олинаётган маҳсулотлар оқими учун «яшил йўл» очиб қўйишга, йўлда ёки қабул пунктида маҳсулот бузилишига сабаб бўлувчи ҳар бир ҳодиса хўжасизлик ва ўзибўларчилик деб қаралишига ва бунинг конкрет айбдорлари конкрет жазо олишларига эришишга даъват этамиз.

Партия ва совет органларининг ходимлари, маҳаллий Советларининг депутатлари, журналистлар ва ишчи-қишлоқ мухбирлари, халқ назоратчилари ва комсомол прожекторчилари, сизнинг бурчингиз — жамоатчиликни қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташиш ва тайёрлашда хўжасизлик ва тартибсизликнинг ҳар қандай кўринишига қарши қатъият билан курашишга отлантиришдан иборатдир. «Етиштирилган бутун ҳосилни йиғиб олайлик, сақлаб қолайлик ва қайта ишлайлик!». — Бу хўжаликни юритиш нормаси бўлмоғи керак. Бизнинг умумий бойлигимиз — боғлар, далалар ва фермалар неъматлари кимнинг айби билан яроқсиз ҳолга келаётган, талон-торож қилинаётган бўлса, шу шахслардан жиддий талаб қилайлик, чайқовчиликка қарши ҳар томонлама кураш олиб борайлик.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотини саноатнинг ўнлаб тармоғи, республикамизнинг юзлаб корхоналари қайта ишлайдилар. Кўпгина колхоз ва совхозларнинг ўз консерва ва виночилик цехлари ҳамда заводлари бор. Етиштирилган ҳосилни қайта ишлаш сифати учун масъулиятни ҳамма жойда ошириш, маҳсулотларни қишга сақлашнинг янги-янги резервларини топиш Озиқ-овқат программасини ҳал этишда бугунги куннинг долзарб масалаларидир. Биз партия комитетларининг ходимларини, министрликлар ва идораларнинг раҳбарларини, саноатнинг қайта ишловчи тармоқларида банд бўлган мутахассислар, ҳамма ишчиларни уюшқоқликни, интизомни оширишга, топширилган иш учун, самарали пировард натижа учун масъулиятни кучайтиришга даъват этамиз. Қайта ишловчи саноат ва индустриянинг оралиқ тармоқлари бугунги кунда ишлаб чиқаришни ривожлантиришни жадаллаштириш, қувватлардан самарали фойдаланиш йўли билан бу йилги мавсумдаёқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ортиқча нобуд бўлишига йўл қўймасликка даъват этилгандирлар. Бунинг учун колхоз ва совхозларда ички имкониятларни сафарбар этиш, боғлар ва томорқалар маҳсулотини тайёрлаш ва қайта ишлашнинг халқ амалий тажрибасини кенг қўллаш муҳимдир. Ўзбекистон қуруқ мева, майиз, қовун қоқини ғамлаб қўйиш йўли билан тайёрлаш борасида ҳамиша алоҳида ўрин тутиб келган. Мавжуд резервлардан тўлароқ фойдаланиш фақат хўжаликларнинггина эмас, балки ҳар бир қишлоқ меҳнатчисининг ҳам вазифасидир. Бу вазифани колхоз ёки совхоз шароитида ҳам, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг шахсий хўжаликларида ҳам ҳал этиш лозим. Бу борада ҳар бир ибратли тажриба, ҳар бир қимматли ташаббус алоҳида қимматга эгадир. Биз деҳқон дўстларимиз, саноат корхоналари ёрдамчи хўжаликларининг ходимларидан ташаббус кўрсатишни кутамиз. Ўзимиз ҳам ишга омилкорлик билан ёндашишда, иқтисод ва тежамкорликда шахсий намуна кўрсатамиз.

Дўстлар!

Кеч кузгача қишлоқда ҳар бир кун зарбдор иш куни бўлсин. Бугунги асосий мақсадимиз сабзавот ва мевани, полиз маҳсулотлари ва узумни тўла сақлаш, уларни истеъмолчиларга кўп миқдорда, яхши сифат билан етказиб беришдан иборат бўлиб турибди. Мамлакатимиз ғалла хазинасида муҳим ўрин тутувчи экин — шоли ўрим-йиғими ҳам яқинлашиб қолди. Биз бу қимматли экинни етиштириш ва тайёрлашда банд бўлган ҳамма кишиларни шу кунлардаёқ шоли ўримига қунт билан тайёргарлик кўришга, уни ипатовoликларнинг илғор усули билан тез ва нобудгарчиликсиз ўтказишга, пахтакорлар ва маккажўхорикорлар билан бирга ғалла проблемасини ҳал этишга ўз ҳиссаларини қўшишга чақирамиз. Шунга аминмизки, саноат ва тайёрлов корхоналари шоли ўрим-йиғим мавсумини пухта ҳозирлик билан кутиб оладилар, мамлакатимизнинг асосий бойлиги — дон нобудгарчилигига йўл қўймайдилар.

Қадрли дўстлар!

Мамлакатимизнинг Озиқ-овқат программаси ғоят улуғвордир. У ҳар бир кишининг фаровонлигини ўйлаб, узоқ истиқбол кўзда тутилган ҳолда ишлаб чиқилган. Бироқ, Озиқ-овқат программасини олис истиқболда эмас, балки бугун, худди мана шу онларда ҳал қилмоқ лозим. Шунинг учун ҳам уни амалга оширишнинг дастлабки йилидан бошлаб, Ўзбекистон барча меҳнаткашларини қишлоқ хўжалик маҳсулотлари нобудгарчилигига, хўжасизликка, ишда масъулиятсизликка ишончли тўсиқ қўйишга чақирамиз. Ҳар биримиз қалбимиз ва онгимиз билан шуни англаб олишимиз кераки, дала ва фермаларда кўпроқ маҳсулот етиштириш, пешона теримиз билан етиштирилган барча маҳсулотларни тўла сақлаш мамлакат олдидаги, бутун жамият олдидаги шарафли бурчимиздир. Бу ишда шахсан иштирок этиш ва виждонан меҳнат қилиш СССР Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга оширишнинг гаровидир. Бу ҳар биримизнинг фаровонлигимиз, Ватанимиз куч-қудратини ошириш программасидир. Порлоқ коммунистик келажак сари оғишмай олға қараб бориш программасидир.

Уббиниёз БЕКНИЁЗОВ, Қорақалпоғистон АССР Қўнғирот районидаги Чапаев номли совхоз шоликорлик бригадасининг бошлиғи, СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони; Новвот ХОЛМИРЗАЕВА, Сурхондарё область Шеробод районидаги Октябрь 60 йиллиги номли совхоз маккажўхорикорлик бригадасининг бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати; Жалолиддин ИСЛОМОВ, Фарғона область Риштон районидаги «Ленинград» совхози картошкачилик бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати; Анорбой САТТОРОВ, Самарқанд область Булунғур районидаги Фозил Йўлдош номли совхоз узумчилик бригадасининг бошлиғи; Умри УЛУҒХЎЖАЕВА, Тошкент область Орджоникидзе районидаги «Қибрай» совхози боғдорчилик бригадасининг бошлиғи; Жўрабой САМАДОВ, Жиззах область Дўстлик районидаги Ленин номли совхоз полизчилик бригадасининг бошлиғи; Солиҳ КАРИМОВ, Тошкент область Калинин районидаги Калинин номли колхоз сабзавотчилик бригадасининг бошлиғи.

ДЎСТЛАР ТАЖРИБАСИ ВА МАСЛАҲАТИ — БЕБАҲО БОЙЛИГИМИЗ

ОЗАРБАЙЖОН, ТОЖИКИСТОН ВА ТУРКМАНИСТОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ҚИММАТЛИ МАСЛАҲАТЛАРИ ИШДАГИ АЙРИМ КАМЧИЛИКЛАРНИ ТЕЗРОҚ ТУГАТИБ, БУ ЙИЛ ПАХТА ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЭКИНЛАРИДАН МЎЛ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШГА ЁРДАМ БЕРАДИ

Қардош пахтакор республикалар — Озарбайжон, Тожикистон ва Туркманистоннинг ўзаро текшириш делегациялари Ўзбекистон хўжаликларида ўз ишини ниҳоясига етказди.

Бу республикалар меҳнаткашлари ўртасида ўтказилаётган социалистик мусобақа ўзининг қадимий ва шонли тарихига эгадир. Бу мусобақа ягона совет оиласида босиб ўтилган ва халқларнинг ленинча дўстлиги, пролетар интернационализми ғояларининг ҳаётбахш қуёши нури билан ёритилган олтмиш йиллик йўлнинг ёрқин белгиси бўлиб қолди. Мамлакатимизда Коммунистик партия раҳбарлигида қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириш учун, пахта, дон, сабзавот ва мева, чорвачилик маҳсулотлари ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини кўплаб етиштириш учун умумхалқ кураши бошланган чоғда меҳнаткашлар қардошлигининг ана шу ажойиб анъанасига асос қуриб берилган эди. Эндиликда қардош республикалар меҳнаткашларининг анъанавий мусобақаси қудратли таъсирчан куч бўлиб, уларнинг КПСС XXVI съезди қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишларига ёрдам беради, қишлоқлардаги меҳнат коллективларини ички резервларни қидириб топиш, мавжуд имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланишга сафарбар қилади.

Социалистик мусобақада қатнашувчи дўстларимиз Ўзбекистон деҳқонларининг беш йиллик иккинчи йилида олган мажбуриятлари қандай бажарилаётганлигини ҳар томонлама ва чуқур текширдилар. Улар шу йилнинг сув етишмаётган оғир шароитида мўл ҳосил етиштириб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига мўлжалланган марраларга эришиш учун астойдил интилаётган пахтакорларининг куч-ғайратларига муносиб баҳо бердилар ва айни вақтда «оқ олтин» усталарининг тажрибасидан кўп нарса ўрганиб олдилар. Шу билан бирга мавжуд камчилик ва нуқсонлар ҳам ўртоқларимизнинг талабчан назаридан четда қолмади. Бу йилги ўзаро текшириш бутун мамлакатимизда, қардош республикаларнинг ҳар бирида КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорларини амалга ошириш, Пленумда қабул қилинган Озиқ-овқат программасини бажариш соҳасида кўп иш қилинаётган ажойиб бир пайтда ўтди. Мусобақадош дўстларимиз пахтачилик билан бир қаторда хўжаликларда дон, сабзавот, мева, чорвачилик маҳсулотлари етиштирувчи тармоқлар қандай ривожланаётганлигини ҳам таҳлил этдилар. Уларнинг маслаҳат ва тавсиялари, дўстона танқиди камчиликларни тез ва муваффақиятли бартараф қилиб, пахта ва қишлоқ хўжалик маҳсулотининг бошқа энг муҳим турларини кўпроқ етиштириш учун янги резервларни ишга солишга шубҳасиз, ёрдам беради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ўзаро текшириш якунлари юзасидан қабул этган ва бугун эълон қилинаётган қарори худди ана шу мақсадни рўёбга чиқаришга йўналтиради. Бу қарор партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, қишлоқдаги барча меҳнаткашлар зиммасига қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма соҳаларида иш самарадорлиги ва сифатини оширишга, олинган социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажаришга, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев олдимизга қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга қаратилган тадбирларни жуда қисқа вақт ичида ишлаб чиқиб, амалга оширишни юклайди.

Қардош республикалар ўзаро текшириш делегацияларининг раҳбарларига сўз берамиз.

ВАТАН ФАРОВОНЛИГИ ЙЎЛИДА

И. Ш. ШАМИЕВ,
Озарбайжон ССР тайёрлаш министри

Пахтакор республикалар — Ўзбекистон, Озарбайжон, Туркманистон ва Тожикистон ўртасидаги анъанавий социалистик мусобақа қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришда нақадар катта, сафарбар этувчи роль ўйнаётганлигини кўриб ишонч ҳосил қилдик.

Тўрт республика деҳқонларининг анъанавий бўлиб қолган учрашувлари совет халқлари бузилмас дўстлиги ва интернационализмининг ёрқин намунаси, улар партия XXVI съездининг улуғвор режаларини, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқларини муваффақиятли бажаришга муносиб ҳисса қўшишга қатъият билан интилишларининг далилидир.

Биз Ўзбекистонда бўлган вақтимизда турли касбларнинг вакиллари бўлмиш ажойиб кишилар билан учрашдик, оммага моҳирона, собитқадамлик билан раҳбарлик қилаётган партия органларининг катта ташкилотчилик ишлари шоҳиди бўлдик. Дала ва фермалардаги кишилар СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини янги-янги ютуқлар билан нишонлаш учун ижодий ташаббус ва илҳом билан меҳнат қилаётганларини кўрдик.

Ўз ишининг ҳақиқий усталари бўлмиш Ўзбекистоннинг шонли пахтакорларидан кўп нарсаларни ўрганиш мумкин. Ғўзани парвариш қилишнинг прогрессив «Тошкент технологияси» бизда яхши таассурот қолдирди. Бу технология оз меҳнат сарф қилиб, мўл ҳосил олишга имкон беради.

Пахтачиликда бригада пудрати кенг кўламда қўлланмоқда ва яхши натижалар бермоқда. Мисол учун Жиззах область Пахтакор районидаги Ульянов номли совхоздан КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат Ҳолбуви Рустамова бригадасини олайлик. Бу бригадада ҳаммаси бўлиб 16 киши ишлайди. Пахта майдони 100 гектар бўлиб, гектар бошига 61 центнер ҳосил кўтариш мажбурияти олинган. Бригадада интизом қаттиқ бўлиб, коллективнинг ҳар бир аъзоси ўз вазифаларини жуда яхши билади ва бажаради. Бутун бригаданинг ўз уйи бўлиб қолган шийпонда яхши маданий-маиший шароит яратилган. Жиззах район партия комитетининг бюроси гектар бошига 70 центнер пахта олиш учун курашаётган саккиз бригада тажрибасини маъқуллаганлигини айтиб ўтиш зарур. Бу тажриба ўрганиш ва ёйиш учун тавсия қилинган.

Тошкент область Янгийўл, Коммунистик, Бўка районлари меҳнаткашларининг, Наманган область Чуст райони ва бошқа кўп районлар меҳнаткашларининг фидокорона ишларига юксак баҳо берамиз. Бу ерларда мўл ҳосил учун мустаҳкам замин яратилган. Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Мария Ковалева ва Адолат Рўзматова бригадалари коллективларининг, уларнинг ўнлаб ва юзлаб издошларининг эришган муваффақиятлари бизни астойдил қувонтиради.

Наманган областида ҳар бир бригаданинг пахтаси тайёрлаш пунктларида алоҳида-алоҳида қабул қилиниб, ҳисобга олиб борилаётганлигини билдик. Бу пахтанинг сифатли бўлиши учун бригаданинг масъулиятини оширади ва ҳар бир бригада меҳнатини моддий рағбатлантиришга ёрдам беради.

Ўзбекистон бу йил 6 миллион тоннадан кўп «оқ олтин» етиштиради. Ҳолбуки, бундан атиги 12 йил аввал бутун мамлакатда ҳам шунча пахта етиштирилмасди. Совет Иттифоқидаги барча пахтакорларнинг пешқадами қардош Ўзбекистон эришган муваффақиятлари ҳақида ўйлар экансиз, азиз Леонид Ильич Брежневнинг «Оқ олтин»ни олтин қўллар яратади», деган ажойиб сўзларини беихтиёр эслайсиз.

Ўзбекистон пахтакорлари барча қийинчиликларни бартараф этиб, пахтадан рекорд ҳосил олиш учун курашни авж олдириб юборганликлари кишини қувонтиради. Шу билан бирга тўрт миллион тоннадан кўп пахта машинада териб олинади.

Областларнинг биз бўлган хўжаликларида умуман ғўзанинг аҳволи дуруст. Ўсиш бултурги йил суръатларидан 10—12 кун олдинда.

Тошкент, Самарқанд, Наманган ва Жиззах областларининг хўжаликларида бўлган чоғимизда социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини текширибгина қолмай, ўзбек маккажўхорикорлари, чорвадорлари, боғбонлари, соҳибкорлари ва тамакикорларининг илғор тажрибаларини ҳам ўргандик.

Республиканинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари ихтисослаштан хўжаликлар ва агросаноат комплексларини яратиш соҳасида кўп иш қилдилар. Тошкент область Коммунистик районидаги «Ленин йўли» ва «Политотдел» колхозлари, Жиззах районидаги «Москва» колхози, Ғалаба районидаги «Огонёк» совхоз-заводи ва бошқа кўп хўжаликлар бунда намуна ҳисобланади.

Ўзбекистон ССР чорвадорларининг эришган муваффақиятлари бизни қувонтиради. Озиқ-овқат программасини амалга ошириш борасида улкан вазифалар белгилаб олинган. Тошкент области чорвадорларининг иш тажрибалари алоҳида эътиборга сазовордир. Бу ерда гўшт, сут, тухум етиштириш йилдан-йилга тез ўсиб бормоқда.

Сабзавоткорлар, боғбонлар ва соҳибкорларнинг ишлари ҳам дуруст. Улар ҳар бир гектар самарадорлигини мумкин қадар юксалтиришга асосий куч-ғайратларини сарфламоқдалар.

Тошкент теварагида агросаноат комплекслари, сабзавот ва мева ҳамда гўшт, сут етиштириш билан шуғулланувчи колхоз ва совхозлар барпо этилганлиги таҳсинга сазовордир. Булар шаҳарнинг икки миллионли аҳолисини озиқ-овқат билан таъминлашни анча енгиллаштирди. Республикада меҳнат аҳли катта ҳурмат-эътиборга сазовордир. Дала меҳнаткашлари учун ажойиб дала шийпонлари қурилган, бу ерда мазмунли дам олиш ҳамда хилма-хил сиёсий-оммавий ва маданий тадбирларни ташкил этиш учун ҳамма шароитлар бор.

Бригадаларда ёрдамчи хўжаликларнинг ташкил этилиши биз учун янгиликдир. Бундай фойдали ташаббус бригада аъзоларининг сут ва гўштга, деҳқончилик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондиришни яхшилабгина қолмай, КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни ҳал этишда ҳам анча кўмак беради. Биз борган районлар ва областларда бу проблема партия органларининг кундалик назорати остида бўлиб, муваффақиятли ҳал этилмоқда.

Биз бу ерларда кўп фойдали, қимматли, ўрганишга арзийдиган ишларни кўрдик. Ўзбекистон эришган муваффақиятлардан қардошларча фахрланамиз. Лекин биз камчиликлар, нуқсонлар тўғрисида индамай ўтсак самимий дўст бўла олмасдик.

Биз борган районларнинг баъзи колхоз ва совхозларида ғўза чанқаб қолганлигини кўрдик. Бир қанча хўжаликларнинг пахта далаларида ҳамон бегона ўтлар бор. Тошкент областининг Бекобод, Бўка, Ўрта Чирчиқ районларидаги айрим хўжаликларда чеканка қилиш кечикаётганлиги билан муроса қилиб бўлмайди, албатта.

Сабзавот-мева маҳсулотлари ва картошка йиғиб-териб олиш ва топшириш суръатларини тезлатиш тўғрисидаги истакларимизни ҳам айтиб ўтишни хоҳлардим.

Делегациямиз текшириш чоғида кўрган камчиликларини бригадалар, хўжаликлар, районлар ва областларнинг раҳбарларига айтиб борди. Бу танқидий мулоҳазаларимиз мамнуният билан қабул қилинди ва шуларнинг кўплари чаққонлик билан бартараф этилди.

Партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қўйган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун умумхалқ курашига республикамиз меҳнаткашлари ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Бултур Озарбайжон пахтакорлари ҳақиқатан ҳам жуда катта муваффақиятга эришдилар: давлатга илк бор миллион тоннадан кўп «оқ олтин» сотилди. Ҳар бир гектарнинг ҳосилдорлиги 39,5 центнерга етди.

Республиканинг бошқа бир соҳаси — узумчилик ҳам юксак суръатлар билан ривожланмоқда. Бултур етиштирилган узум ҳосили 1 миллион 707 минг тоннага етди ва Озарбайжон узум етиштириш юзасидан Иттифоқдаги биринчи ўринни мустаҳкамлаб олди.

Республика меҳнаткашлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириб, юбилей йилида барча хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтирадилар.

Саноат ва қишлоқ хўжалигида ҳамма кўрсаткичлар бўйича ярим йиллик план ва мажбуриятлар ошириб бажарилди.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида эришилган катта муваффақиятларга қарамай, КПСС XXVI съезди қарорларини муваффақиятли бажариш юзасидан олдимизда ҳали қизғин ишлар турганлигини ҳам яхши биламиз. Чорвачилик ва озуқа етиштириш соҳасида айниқса кўп ишлар қилиш лозим. Бугунги кунда барча совет кишилари сингари Озарбайжон меҳнаткашларининг ишлари ва ўй-ниятлари партиямиз Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми белгилаб берган Озиқ-овқат программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшмоққа қаратилгандир.

ЯЛПИ ЮКСАЛИШГА ЭРИШАЙЛИК

А. Ҳ. ҲАЙДАРОВ,
Тожикистон касаба союзлари республика Советининг раиси

Тожикистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг топшириғига биноан, Тожикистоннинг барча меҳнаткашлари номидан Ўзбекистоннинг ҳамма меҳнаткашларига оташин қардошлик саломини ва партия XXVI съезди ҳамда КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорларини бажариш борасида энг яхши истакларни топширишга ижозат бергайсиз.

Республикаларимиз қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида ўтказилаётган анъанавий социалистик мусобақа юксак социалистик мажбуриятларни бажариш учун курашда ҳаракатга келтирувчи улкан куч бўлиб қолди. Эндиликда бу мусобақа ҳаётимизнинг ҳамма томонларини, колхоз ва совхозлар хўжалик ҳамда маданий фаолиятининг ҳамма соҳаларини қамраб олди. Биз пахтачиликдагина эмас, халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам юксак самарадорлик учун кураш тажрибасини саховат билан баҳам кўрамиз.

Ўзбекистон ва Тожикистон халқларининг қардошларча дўстлиги қадим замонлардан бошланган. Бу дўстлик Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи бирлаштирган қардош халқларнинг ягона оиласида чиниқди, мустаҳкамланди ва равнақ топди.

Бу дўстликнинг самаралари хилма-хил ва гўзалдир. Бу дўстлик социалистик маданиятларимизни, халқларимизнинг маънавий ва иқтисодий ҳаётини ҳар томонлама яшнатишга ёрдам беради. У Ватанимизнинг қудратини метиндек мустаҳкамлайди.

Бизнинг ҳозирги учрашувимиз совет халқи партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилаётган ва СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга ҳозирлик кўраётган бир пайтда ўтмоқда.

Ўзаро текшириш бригадаси Фарғона, Андижон, Сирдарё, Навоий ва Сурхондарё областларидаги кўп хўжаликларга бориб бўлим мудири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдупатто Солиев, бригадир, СССР Давлат мукофоти лауреати Тўланбой Халилов, бригадир, КПСС XXVI съездининг делегати Мавжуда Шарипова, агросаноат бирлашмалари директорлари Абдуҳамид Эгамбердиев ва Масодиқ Мадиёров, колхоз раиси, СССР Олий Советининг депутати Ҳурсанд Турсунов, «Малик» совхозининг директори Михаил Ефимович Красильников, колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қўзибоқар Синдоров каби кўпгина ажойиб кишилар, ўз ишининг моҳир усталари билан учрашди.

Биз қардош Ўзбекистон меҳнаткашларининг ғайрат-шижоати, сиёсий ва меҳнат активлиги беҳад ўсганлигини ўз кўзимиз билан кўрдик. Уларнинг бутун фикри, ишлари, бутун куч-ғайрати КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Тошкентдаги тантаналарда қатнашган пайтида қўйган масъулиятли вазифаларни муваффақиятли бажаришга қаратилган.

Биз борган ҳамма жойда КПСС Марказий Комитети май Пленумининг қарорлари ва Озиқ-овқат программасидан келиб чиқадиган вазифалар партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, хўжалик органларининг ва барча меҳнаткашларнинг диққат марказида турганлигини кўрдик.

Бу йил пахта учун кураш енгил шароитда ўтмади. Лекин шунга қарамай, Ўзбекистоннинг донгдор пахтакорлари зўр ғайрат билан фидокорона, қаҳрамонона меҳнат қилиб, ўзларининг бой тажрибаси, билими, тадбиркорлиги ва моҳирлиги туфайли юксак социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун мустаҳкам замин яратдилар.

Андижон областининг Ленин районидаги, Фарғона областининг Олтиариқ, Бувайда районларидаги, Навоий областининг Қизилтепа райони, Сурхондарё областининг Термиз райони, Сирдарё областининг Боёвут, Сирдарё районларидаги кўп хўжаликлар ва бошқа хўжаликларда пахта яхши етиляпти.

Бу хўжаликларда суғориладиган ҳар гектар ердан, техника, ўғитдан, сув ресурслари ва бошқа ресурслардан самарали фойдаланилмоқда. Ғўза тупларининг мўлжалланган қалинлигига эришилди, кўп ҳосил тўпланди. Андижон ва Фарғона областларидаги хўжаликларда қишлоқ хўжалиги зараркунандаларига қарши курашнинг биологик методи яхши уюштирилганлиги бизга жуда манзур бўлди.

Шу билан бирга ўзаро текшириш бригадамизнинг аъзолари жойларда қатор ораларини ишлаш суръатлари пасайтириб юборилганлиги, сувдан оқилона фойдаланилмаётганлигини кўрсатадиган айрим фактларга ҳам дуч келдилар. Қишлоқ хўжалик зараркунандалари манбаларини тугатиш соҳасида ҳамма жойда ҳам актив иш олиб борилмоқда, деб бўлмайди.

Мутахассисларнинг, хўжаликлар раҳбарлари, бригада бошлиқларининг фикрича, бу йил ғўзанинг ривожи ўтган йилдагидан 10—12 кун олдинда боряпти. Делегация аъзолари ҳам бунга ишонч ҳосил қилдилар. Аммо биз бориб кўрган айрим районларнинг баъзи хўжаликларида ғўза чеканкаси кечикяпти.

Ана шу камчиликлар тўғрисида Ўзбекистон Компартияси район ва область комитетларининг кенгайтирилган бюро мажлисларида гапирилди. Бу камчиликларни йўқотиш учун тегишли чоралар кўрилмоқда. Республика пахтакорлари бу йил мўлжалланган маррага эришиш учун ҳамма шарт-шароитларга эга эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Ғўзани табақалаштириб парвариш қилишни таъминлаш, суғориш ва қатор ораларини ишлашни оқилона ўтказишга алоҳида эътибор бериш, етиштирилган ҳосилни сақлаб қолиш—ҳозирги пайтдаги асосий вазифадир.

Ўзаро текшириш бригадамиз аъзолари чорвачилик ва озуқа етиштиришни ривожлантириш масалаларига ҳам катта эътибор бердилар. Районлар, хўжаликларнинг кўпчилигида мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш, шунингдек озуқа етиштиришни ихтисослаштириш ва концентрациялаш асосида маккажўхори ва бедадан мўл ҳосил олиш билан боғлиқ масалалар жиддий равишда ва тўғри ҳал этилмоқда.

Колхоз ва совхозларда уй-жой, маданий-маиший, спорт объектлари, мактаблар, мактабгача тарбия муассасалари, колхоз ва колхозлараро шифохоналар қурилиши тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Сиз вужудга келтираётган бутун маданий-маиший комплекс қишлоқда меҳнат унумдорлигини оширишга шубҳасиз ёрдам беради. Янги вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш имкониятини туғдиради.

Қардош Ўзбекистонни иқтисодий ва социал-маданий ривожлантириш соҳасида эришилган муваффақиятлар—КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Шароф Рашидович Рашидов бошчилигидаги республика партия ташкилотининг кўп қиррали собитқадам фаолияти натижасидир.

Тожикистон меҳнаткашларининг ҳозирги ишлари тўғрисида қисқача тўхталиб ўтишга ижозат бергайсиз. Саноат ходимлари саноат маҳсулотини реализация қилиш ярим йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўз мажбуриятларини бажариш учун сабот-матонат билан курашмоқдалар. Мол ва парранда гўштини, сут, тухум ва жунни давлат йўли билан харид қилиш ярим йиллик плани бажарилди. Пилла харид қилиш топшириғи ошириб адо этилди. Пахта, озуқа экинлар, сабзавот, мева, узум, картошка ва деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотларидан мўл ҳосил олиш учун зўр ғайрат билан кураш олиб борилмоқда.

Биз кейинги йилларда хўжалик ва маданий қурилишда муайян ютуқларни қўлга киритганимизга қарамай, Озиқ-овқат программасини бажариш соҳасида республика олдида турган масъулиятли вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун ҳали кўп иш қилишимиз кераклигини яхши биламиз. Ҳозирги кунда барча совет кишилари каби Тожикистон меҳнаткашларининг бутун фикр-зикри ва ишлари партиянинг XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми белгилаб берган юксак марраларга эришиш, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўз ҳиссаларини қўшишга қаратилган.

Биз, Тожикистон вакилларини пахта далаларида ва чорвачилик фермаларида жуда илиқ ва самимият билан кутиб олдилар, ўзаро текшириш бригадасининг самарали ишлаши учун бутун шароит яратиб берилди. Шоду хуррамлик билан самимий кутиб олинганимиз учун чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор қилишга ижозат бергайсиз. Ўзбекистонлик дўстларимиз ўзларининг бой тажрибаси ва билимларини биз билан қардошларча баҳам кўрдилар.

Биз юртимизга қайтиб борганимиздан кейин республикангизнинг колхоз ва совхозларида кўрганларимизни Тожикистон қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига албатта сўзлаб берамиз, прогрессив, илғор усулларни ўзимизда ҳам албатта жорий этамиз.

Азиз дўстлар, сизларга, қардош Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига СССРнинг шонли 60 йиллигини зарбдор меҳнат билан кутиб олишни исташга, ҳар бирингизнинг сиҳат-саломат, бахтли-саодатли бўлишингизни, Улуғ Ватанимизнинг шон-шуҳрати йўлида янги зафарларни қўлга киритишингизни тилашга ижозат бергайсиз.

БУЗИЛМАС ҚАРДОШЛИК АНЪАНАЛАРИ

Г. Г. ГУРБАНОВ,
Туркманистон ССР қишлоқ хўжалиги министри

Халқимиз, қардош социалистик мамлакатларнинг халқлари беш ойдан кейин СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини тантанали вазиятда нишонлайдилар.

Ленинча миллий сиёсатнинг амалга оширилганлиги, коммунистик қурилишнинг қудратли кучига айланган совет халқлари қардошларча дўстлигининг мустаҳкамланганлиги ўтган йилларда социализм қурилишида эришилган энг муҳим ғалабалардан бири бўлди.

Ўзбекистон ва Туркманистон қишлоқ меҳнаткашлари ўртасидаги социалистик мусобақа коммунистик қурилишнинг энг муҳим вазифаларини ҳал этишда халқларимиз дўстлиги ва ўзаро ёрдамининг ёрқин кўринишидир. Бу мусобақа анъана тусини олди ва ажойиб самаралар бермоқда.

Республикамиз пахтакорлари Ўзбекистон қишлоқ меҳнаткашларини машъаллар, ўз ишининг чинакам миришкорлари, деб биладилар, пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришни улардан ўрганадилар. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида сиз эришган ютуқларни бутун халқимиз эътироф этмоқда.

Туркманистон меҳнаткашлари қардош ўзбек халқи қўлга киритган муваффақиятлардан қувонадилар ва бу билан фахрланадилар.

Бизнинг бу йилги учрашувимиз айниқса муҳимдир, чунки бу учрашув Озиқ-овқат программасини қабул қилган 1982 йил май Пленуми қарорлари туфайли меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик жўш урган бир вазиятда ўтмоқда. Озиқ-овқат программаси партия ва давлатимиз ҳаётида ғоят катта воқеа, совет халқи мамлакат экономикасини ривожлантириш ва халқ фаровонлигини ошириш учун олиб бораётган курашда муҳим босқич бўлиб қолди.

Биз Қорақалпоғистон автоном республикаси, Хоразм, Бухоро ва Қашқадарё областларининг хўжаликларида бўлган вақтда колхоз ва совхозларнинг далаларида ва фермаларида ғоят муҳим ишлар билан банд бўлган меҳнаткашлар ўз зиммаларига юкланган масъулиятни тўла-тўкис чуқур ҳис этаётганликларини кўрдик. Улар КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VI пленумининг қарорларини чин қалбдан қабул қилиб, ўртага қўйилган вазифаларни амалий жиҳатдан рўёбга чиқариш ишига имкони борича кўпроқ ҳисса қўшишга аҳду паймон қилишган.

Бу йил деҳқонлар учун оғир йил бўлди. Мисли кўрилмаган сув тақчиллиги ва табиатнинг бошқа инжиқликлари мўл ҳосил етиштириш йўлида тўғаноқ бўлди. Бу ҳол Қорақалпоғистон автоном республикаси хўжаликларида айниқса сезилмоқда. Сув танқислиги шоли экинлари, ғўза, озуқабоп экинларга салбий таъсир ўтказди. Бироқ ниҳоятда мураккаб аҳвол юз берганлигига қарамай, одамлар қатъий иродани, юксак уюшқоқлик ва маҳоратни қийинчиликларга қарши қўйдилар.

Биз ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳолати билан танишиб, мустаҳкам замин яратилганлигига ишонч ҳосил қилдик.

Қорақалпоғистон АССРдаги Элликқалъа райони, Хоразм областидаги Ҳазорасп ва Хонқа районлари, Бухоро областидаги Олот, Қоракўл ва Ғиждувон районлари, Қашқадарё областидаги Қамаши ва Яккабоғ районларининг пахтазорлари бизда яхши таассурот қолдирди. Бу районларда ҳар бир литр сув, машина-механизмлар, ўғит ва бошқа моддий-техника ресурсларидан самарали фойдаланилмоқда.

Ғўзалар меҳр билан парвариш қилинаётганлиги туфайли кўпчилик хўжаликларда ўсимлик тупларининг яхши қалинлигига эришилган, ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар бир туп ғўзада беш-олтитадан ва бундан ҳам кўпроқ бўлиқ кўсак бор.

Қорақалпоғистон АССР Хўжайли районидаги Ленин номли колхоз, Тўрткўл районидаги М. Горький номли совхоз, Бухоро область Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози, Пешку районидаги «Москва» колхози, Хоразм область Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози, Қашқадарё область Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли колхоз далаларида мўл пахта ҳосили пишиб етилмоқда. Комил ишонч билан айтиш мумкинки, бу хўжаликларда куз фаслида ҳар гектар ердан камида 55—60 центнердан хирмон кўтарилади.

Биз, пахтакорлар «оқ олтин» етиштиришни бутун чоралар билан интенсивлаштириш, қўл меҳнати ҳиссасини имкони борича кўпроқ камайтириш ва шу асосда амалга оширилаётган иш самарадорлиги ва сифатини ошириш йўлида астойдил меҳнат қилаётганликларини кўрдик. Хўжаликларда пахтани машинада теришга фаол тайёргарлик кўрилмоқда.

Чорвачилик фермалари, ем-хашак тайёрлаш бригадалари, ремонт устахоналари, агросаноат комплекслари меҳнаткашларининг ҳозир қилаётган ишлари Озиқ-овқат программасини ҳал этиш учун зарур бўлган ҳамма нарсани қилиш ватанпарварлик муддаоси билан суғорилгандир. Улар топширилган ишлаб чиқариш участкаларида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар, беш йилликнинг иккинчи йили учун ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажаришга ҳаракат қилмоқдалар.

Партия ташкилотларининг гўшт етиштиришни кўпайтириш, пахтачилик бригадаларида чорва молларини семиртириш каби резервлардан фойдаланиш соҳасида кўраётган чоралари айниқса диққатга сазовордир. Биз Хоразм область Хива районидаги Фрунзе номли, Бухоро областидаги «Маданият» колхозлари ва бир қанча бошқа хўжаликларнинг дала шийпонлари ёнида кичик-кичик фермаларни кўрдик. Пахтакорлар бу фермаларда давлатга сотиш учун вазни 400—450 килограмм келадиган 8—10 бошдан буқачаларни бўрдоқига боқмоқдалар.

Бу — мамлакат миқёсида озгина бўлса ҳам, лекин ҳар бир далачилик бригадаси ҳатто уч тоннага яқин гўшт берганида ҳам, Озиқ-овқат программасини ҳал қилишга қўшилаётган умумий ҳисса катта бўлади.

Биз чорва молларни ўстириш учун қилинаётган чиқимлар унча кўп эмаслигини кўрдик. Бригада аъзолари дала ишларига халақит бермаган ҳолда шу молларни парвариш қилмоқдалар. Ем-хашакни ҳам уларнинг ўзлари тайёрламоқда. Бу ишларнинг ҳаммаси маъқуллашга сазовордир. Биз қайтиб борганимиздан кейин чорва молларни семиртиришнинг ана шу усулини хўжаликларда жорий этишни тавсия қиламиз.

Партия ташкилотлари идеологик ва сиёсий тарбиявий ишларни яхшилашга, шунингдек қишлоқ турмуши даражасини шаҳар турмуши даражасига яқинлаштириш вазифаларини ҳал қилишга нақадар катта эътибор бераётганликларига ўзаро текшириш делегациясининг аъзолари яққол ишонч ҳосил қилдилар. Маданий-маиший объектлар, уй-жойлар, шинам посёлкалар қурилиши кенг кўламда олиб борилмоқда, колхозчиларнинг ҳақиқатан иккинчи уйи бўлиб қолган дала шийпонлари яхши жиҳозланган. Бу шийпонларда одамларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун ҳамма нарса муҳайё.

Биз қўлга киритилган шубҳасиз муваффақиятларни қайд этар эканмиз, шу билан бирга ғўзаларни парвариш қилиш, ҳосил йиғим-теримига тайёргарлик ишларида айрим камчиликлар борлигини ҳам район ва хўжаликларда бўлганимизда чинакам дўстларингиз сифатида рўй-рост кўрсатиб ўтдик.

Бизнинг фикримизча, баъзи хўжаликларда ғўза қатор ораларига ишлов бериш муддатидан олдин тўхтатиб қўйилмоқда, культивация сифатсиз ўтказилмоқда, ғўзалар асоссиз равишда бостириб суғорилмоқда ёки чанқатиб қўйилмоқда, чеканкани ўтказиш пайсалга солинмоқда, бегона ўтларга қарши кураш кўнгилдагидек олиб борилмаяпти.

Жойларда биз билдирган мулоҳазаларга зўр эътибор билан қарашди. Кўрсатиб ўтилган камчиликларнинг аксарияти текшириш давомида бартараф этилди, кўпгина мулоҳазалар юзасидан эса тегишли чоралар кўрилмоқда.

Совет Туркманистоннинг қишлоқ меҳнаткашлари қардош халқларнинг аҳил оиласида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун интилиб, беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муваффақиятли равишда бажармоқдалар.

Бизнинг пахтакорларимиз ҳам кўпгина қийинчиликларни бартараф этдилар. Амударёда сувнинг камайиб қолганлиги айниқса Тошовуз областида ғўза парваришининг ҳал қилувчи даврида аҳволни қийинлаштириб қўйди. Ҳозирги вақтда бутун диққат-эътибор ғўзаларни парвариш қилишни кучайтириб, мўл ҳосил етиштиришга —мамлакатга 1 миллион 222 минг тонна пахта, шу жумладан 271 минг тонна ингичка толали пахта етказиб беришга қаратилгандир.

Республикамиз пиллачилари йиллик топшириқни ошириб адо этдилар, гўшт, сут, тухум, сабзавот, полиз маҳсулотлари етиштириш ярим йиллик планлари ҳам муваффақиятли бажарилди. Чорва туёғини кўпайтириш ва жамоат чорвачилиги маҳсулдорлигини оширишга ҳам эришилди.

Биз сизларни ишонтириб айтамизки, Туркманистон меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили учун белгиланган вазифаларни муваффақиятли равишда бажариш учун куч ва меҳнатларини аямайдилар.

КОМПЛЕКС ЁНДАШУВ САМАРАСИ

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми партиямизнинг аграр сиёсатини амалга оширишда янги, янада юқори босқични белгилаб берди. Пленум партия XXV ва XXVI съездларида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш юзасидан қўйилган вазифаларни янада конкретлаштирди. Ўртоқ Л. И. Брежнев Пленумда қилган докладида таъкидлаб ўтганидек, Озиқ-овқат программаси «жуда муҳим иқтисодий вазифагина бўлиб қолмай, шу билан бирга актуал социал-сиёсий вазифа ҳамдир. Чунки совет кишиларининг ҳаётий эҳтиёжларини қондириш, партиямизнинг энг муҳим программавий талаби бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади».

КПСС Марказий Комитетининг 1965 йилги март Пленуми ўша даврга мўлжаллаб, партиямизнинг аграр сиёсатини ишлаб чиққан эди. Колхоз правлениеси, партия комитети март Пленуми қарорларини амалга ошириш учун изчил, узоқни кўзлаб иш олиб бордилар. Шуни айтиш кифояки, кейинги йилларда колхозимизда пахта ҳосилдорлиги 10 центнер кўтарилиб, гектар ҳисобига 45 центнерга етди.

Биз меҳнатни ташкил этишнинг илғор усулларини жорий қилиш, ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш ва ишга солиш чораларини кўрмоқдамиз. 16 та ишлаб чиқариш бригадасининг ҳаммасида меҳнатни ташкил этишнинг нарядсиз усули жорий этилган. Бригадалар тўрт йилдан буён шу усулда иш олиб бормоқда. Янги усул колхозчиларда меҳнатга коммунистик муносабатни мустаҳкамлашга, иш сифатини яхшилашга хизмат қилмоқда. Нарядсиз усулнинг жорий этилганлиги қандай самаралар бераётганлигини кўрсатиш учун шуни айтиш кифояки, колхозимизда кейинги тўрт йил ичида меҳнат унумдорлиги 25 процент ошди. Аввал ҳар бир ишловчи ҳисобига 2751 сўмлик маҳсулот етиштирилган бўлса, ҳозир 3409 сўмлик маҳсулот етиштирилмоқда.

Ўз-ўзидан равшанки, деҳқончилик маданияти юксалтирилмаса, бундай натижаларга эришиш қийин. Ҳозирги вақтда пахта-беда алмашлаб экишнинг аҳволи деҳқончилик маданиятини белгиловчи кўрсаткичдир. Биз алмашлаб экишни тўла ўзлаштирдик. Бу эса пахтачилик билан бир қаторда колхоз ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларини ҳам муттасил ривожлантириш учун имконият яратди. Масалан, ҳар гектар ердан олинадиган беда пичани 155 центнердан 216 центнерга, маккажўхори дони ҳосилдорлиги 88 центнердан 102 центнерга кўтарилди. Бунинг натижасида колхознинг 1300 бошдан ортиқ қорамоли, жумладан 500 бошга яқин сигири ем-хашак билан тўла-тўкис таъминланмоқда. Шу туфайли чорвачилик колхознинг энг сердаромад тармоқларидан бирига айланди. Эндиликда чорвачилик ҳар йили 1 миллион сўм фойда бермоқда.

Пахтачиликни ривожлантиришнинг бош йўли уни комплекс механизациялашдир. Биз бу ишни асосан 1959 йилда бошлаган бўлсак, 1960 йилдан буён ҳар йили етиштирилаётган ялпи ҳосилнинг 80—85 процентини терим машиналари ёрдамида йиғиштириб олмоқдамиз. Комплекс механизациялаш меҳнат сарфини камайтириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш имконини бермоқда.

Правление ва партия комитети колхозчиларнинг турмуш фаровонлигини юксалтиришни, уларнинг маданий даражасини оширишни, ёш авлоднинг ҳар томонлама баркамол ўсиши учун барча шарт-шароит яратиб беришни ўзларининг асосий вазифалари деб биладилар. Масалан, кейинги икки йил ичида колхозимиз 12 миллион 411 минг сўмлик даромад олган бўлса, шундан 5 миллион сўми меҳнат ҳақи тарзида колхозчиларга тақсимланди. 1,5 миллион сўми социал-маданий эҳтиёжлар ва колхоз пенсияси учун ажратилди. 2 миллион

ЮКСАК ТУРМУШ МАДАНИЯТИ УЧУН

607 минг сўми бўлинмас фондга ўтказилди. Шундай қилиб, бўлинмас фонддаги маблағлар 8 миллион сўмга етди. Ҳозирги вақтда колхознинг капитал маблағлар жамғармасидагина 1 миллион 40 минг сўм пул бор.

Биз колхозчиларнинг моддий ва маданий турмуш шароитини яхшилашни қишлоқларни қайта қуришдан бошладик. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг қишлоқда капитал қурилишни ривожлантириш ва хутор системасини тугатиш тўғрисидаги қарори ишимизга ривож ва барака берди. Қурилиш ишларини «Узгипросельстрой» институтининг Самарқанд филиали тайёрлаган бош план асосида олиб бормоқдамиз.

Колхоз правлениеси қурилиш ишларини янада авж олдириб, колхозчиларнинг уй-жой шароитини тезкорлик билан яхшилашни планлаштирмоқда. КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорлари қишлоқда қурилиш ишларини янада ривожлантириш учун катта шароитлар яратиб беради. Биз ана шу имкониятлардан фойдаланиб, 1990 йилгача яна 507 та уй қуриб, фойдаланишга топширамиз. Уларда 2,5 минг колхозчи яшайди. «Коммунизм» номи билан аталган иккинчи бир замонавий қишлоқ қурилишини ҳам бошлаб юбордик. Бу ерда 200 оилага мўлжаллаб уй-жой, маданий-маиший объектлар барпо этилади.

Биз колхоз қишлоқлари комплекс қурилишига алоҳида эътибор беряпмиз. Фақат уй-жой қурилишининг ўзи етарли эмас. Колхозчилар янги уйларда яшасалару, мактаблар, магазинлар, маиший хизмат объектлари шунга яраша бўлмаса, ундан хунуги йўқ. Шуни эътиборга олиб, биз 1000 ўринли замонавий мактаб, савдо маркази, маданият саройи ва маиший хизмат комбинатини қуриб битказдик. Ҳозир колхозимизда 3 та ўрта мактаб, ҳунар-техника билим юрти, мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинати, 2 та боғча-ясли, маданий хизмат объектларидан истироҳат боғи, халқ музейи, кутубхоналар, қишки ва ёзги кинотеатрлар ишлаб турибди.

Меҳнаткашларнинг саломатлигини сақлаш, уларнинг меҳнат қобилиятларини тиклаш партиямиз ва ҳукуматимиз ғамхўрлигининг негизидир. Чунки ҳамма нарса инсон учун, инсон бахт-саодати учун қилинмоқда. Шу сабабли колхоз правлениеси соғлиқни сақлаш объектлари қурилишига кўплаб маблағ ажратмоқда. Кунига 100 кишини қабул қиладиган амбулатория, 100 ўринли профилакторий колхозчилар хизматида. 6,5 минг ўринли стадион, соғломлаштириш маркази, 2 та теннис корти ёшларни жисмоний чиниқтириш марказига айланди.

Умуман, физкультура ва спорт ишларини ривожлантиришга жиддий эътибор берилаяпти. Бу ерда 9 турдаги спорт секцияси ишлаб турибди. Уларда 425 колхозчи спорт маҳоратини оширмоқда. Кейинги йилда 3 киши СССР спорт мастерлигига номзод нормативини бажарди. 15 спортчимиз биринчи разряд олди. Физкультура билан шуғулланаётган 300 колхозчи ГТО нормативларини бажарди. Ҳозир умумколхоз спартакиадаси давом этмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлашимиз керакки, колхозчиларнинг умумий йиғилишлари колхоз правлениесининг қишлоқларни қайта қуриш, хутор системасини тугатиш, турмуш маданиятини юксалтириш соҳасида олиб бораётган ишларини тўла маъқулламоқда. Ҳозиргача фақат Хумор посёлкаси қурилишига 12 миллион 280 минг сўм маблағ сарфланди. 1982—1983 йилларда бу ерда пионерлар саройи, музика мактаби, болалар комбинати, бассейн қурилиб, ишга туширилади. Сарфланаётган маблағларнинг ҳаммаси — уй-жой қурилишига кетган маблағлар ҳам, маданият саройи ёки спорт комплексини жиҳозлашга сарфланган пул ҳам асосий мақсадимизга — шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги жиддий тафовутларни тезроқ тугатишга, аҳолининг фаровон, маданий яшашини, ҳаётини сермазмун бўлишини таъминлашга қаратилгандир.

Қурилиш ишларига сарфланган маблағлар колхоз бойлигига катта бойлик бўлиб қўшилмоқда. Яъни колхозчиларимизнинг онглилиги, меҳнат кўтаринкилиги ошмоқда. Жамоат ишларини сифатли бажариш одат тусига кирмоқда. Колхозчилар ташаббускорлик билан меҳнат қиладиган бўлиб қолдилар. Биз ана шуларга таяниб, СССР Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшадиган ҳиссамизни кўпайтириш йўлларини белгиламоқдамиз. Шу беш йилликнинг ўзида суғориладиган ҳар юз гектар ер ҳисобига етиштириладиган гўштни 60 центнерга, сутни 440 центнерга етказишни асосий вазифа қилиб қўйдик. Қарноб чўлида 800 гектар боғ ва токзор барпо этиш, консерва заводи, сабзавот омбори, икки линияли биофабрика қурилишини ниҳоясига етказишни мўлжалламоқдамиз.

Бироқ қишлоқ қурилишининг ҳам ўзига яраша проблемалари бор. Уларни ҳал этиш қурилиш ишларини тезлатиш ва сифатини яхшилаш имконини беради. Масалан, қишлоқ қурилишини лойиҳалашда область, район ёки хўжаликнинг ўзига хос хусусиятини етарли ҳисобга олмаслик оқибатида посёлкаларимизнинг ташқи кўриниши бир хил бўлиб қолмоқда. Шу сабабли қурилиш давомида лойиҳага тузатиш киритишга мажбур бўлмоқдамиз.

Шарқ меъморчилигининг жуда бой анъаналаридан фойдаланиш посёлкаларимизнинг архитектура қиёфасини ўзига хос, бошқаларга ўхшамайдиган қилиш имконини беради. Бироқ бундай анъаналардан фойдаланиш учун бинокор мутахассислар топилмайди. Бизнингча, тегишли министрликлар ва Ҳунар-техника таълими давлат комитети ёғоч ўймакорлиги, ганчкорлик бўйича техниклар ва ишчилар тайёрлашда қишлоқ районлари эҳтиёжини ҳам ҳисобга олишлари керак.

Қураётган биноларимиз узоқ муддат халққа хизмат қилсин, шунга яраша пишиқ ва пухта бўлсин деб орзу қиламиз. Бунинг учун дераза ромларини яхши материалдан, эшикларни эса ҳозиргидек картондан эмас, ҳеч бўлмаса қалинроқ фанердан тайёрлашга ўтиш керак. Шундай қилинса, қанча-қанча маблағ ва меҳнат эвазига бунёд этилаётган бинолар дарров ремонтга муҳтож бўлиб қолмайди.

Яна бир истагимиз бор, партия ва ҳукуматимиз кўрсатмасига мувофиқ колхозлардаги маданий-маиший хизмат объектларига раҳбарликни яхшилаш мақсадида колхоз раислари ва совхоз директорларининг маданий ишлар бўйича ўринбосарлари штати жорий этилди. Аммо бундай вазифаларда ишлаш учун ҳамма жойда ҳам яхши ташкилотчилар, малакали мутахассислар топилади, деб бўлмайди. Бундай ихтисосдаги кишилар бирор ўқув юртида тайёрланмайди. Ана шуни ҳисобга олиб, ҳозир колхоз раислари ва совхоз директорларининг маданий ишлар бўйича ўринбосарлари лавозимида меҳнат қилаётганларни Тошкент маданият институтида махсус программа бўйича ўқитиш ишимизга ҳар томонлама ёрдам берган бўлур эди.

Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли қишлоқларда қурилиш ишлари авж олиб, қишлоқлар қиёфаси ўзгармоқда, колхозчилар ва совхоз ишчилари турмуш маданияти муттасил юксалиб бормоқда. Бунга жавобан, колхозимизнинг ҳар бир аъзоси баракали меҳнат қилишга, СССР Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқариш учун муносиб ҳисса қўшишга бел боғлаган.

Ш. НАЗАРОВ,
Пахтачи районидаги Меҳнат Қизил байроқ орденли «Коммунизм» колхози правлениесининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

ЭРКСЕВАР ХАЛҚНИ ЕНГИБ БЎЛМАЙДИ!

Исроил агрессорларининг АҚШдаги ҳомийлари мададига таяниб Ливанда қилаётган зўравонликлари ва ваҳшийликлари бизни жуда ҳам ғазаблантирмоқда. Халқаро ҳуқуқ нормаларини ва умуминсоний ахлоқ қоидаларини сурбетлик билан оёқ ости қилаётган исроиллик зўравонлар билан гитлерчи фашистлар ўртасида фарқ қолмади. Биз ишонамизки, бу иккаласининг тақдири оқибати ўртасида ҳам фарқ бўлмайди. Оғир синовни бошидан кечираётган Фаластин халқи ва Ливан миллий ватанпарвар кучлари, биз сизлар билан тўлиқ бирдамлигимизни изҳор қиламиз! Сизларнинг курашингиз тантанасининг замини — сизларнинг Фаластин қаршилик кўрсатиш ҳаракати теварагида жипслашувингиздир, метин иродангиз ва жасоратингизда, сизларнинг курашингиз билан халқаро бирдамликнинг кундан-кунга кучайиб бораётган ҳаракатида ва антиимпериалистик кураш бўйича иттифоқдошларингиз мададидир. Курашингиз замини эса мустаҳкам ва ишончли!

Исроил ва АҚШнинг босқинчилик ва маккорлик планларига ўрин йўқ. Исроил агрессорлари, Ливандан чиқиб кетсин, Фаластин халқининг масаласи БМТнинг 1947 йил 29 ноябрдаги резолюциясига асосан ҳал этилсин! Зўравонлар шуни ёдларида тутсинларки, ўз озодлиги, эрки учун курашаётган халқни енгиб бўлмайди!

Ю. СОБИРОВА, О. ОҚИЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси И. Мўминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий ходимлари.

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИ ШАРАФИГА

Ўрта Осиё темир йўлининг кўп минг кишилик коллективи ўз профессионал байрами — Темирйўлчилар кунини яхши кайфият билан кутиб олмоқда. Магистрал ходимлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, йил бошидан буён планга қўшимча равишда саккиз юз минг тонна халқ хўжалик юкларини ташиб бердилар. Минерал ўғит, ёқилғи, цемент, республиканинг янги қурилишлари учун бинокорлик материаллари ва конструкциялари ташиш топшириқлари ошириб бажарилди. Россиянинг марказий районларига, Ғарбий Сибирь, Урал, БАМга Ўзбекистон далаларида етиштирилган уч юз минг тоннадан кўп сабзавот ва мева жўнатилди.

30 июлда Тошкентда Темирйўлчилар кунига бағишлаб ўтказилган тантанали йиғилишда ана шулар ҳақида гапирилди. Ўрта Осиё темир йўлининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. М. Қодиров доклад қилди.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин иштирок этди. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БУХОРО, 30 июль. (ЎзТАГ). Бухоро область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленумида КПСС XXVI съезди талаблари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқлари асосида ижрони контроль қилиш ва текширишни янада такомиллаштириш юзасидан область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама этилди. Область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов доклад қилди.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими К. В. Благодатских қатнашди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР рангли металлургия тармоқлари олтин қазиб чиқариш ва қайта ишлаш саноатини ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан СССР Рангли металлургия министрлиги республика «Узвторцветмет» ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори ўртоқ Муллохон Ғозиевич Ғозиевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берди.

ЭНГ БИРИНЧИ ПАРТИЯВИЙ ИШ

ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

«Йўқ»қа чора ҳам йўқми? Ноўрин мақол, бизга тўғри келмайди. Магазинда харидор эшитган ҳар бир «йўқ» деган сўз уни савдо-сотиқ иборасидан тамомила йўқотишдан иборат асосий мақсадни кўзда тутиб, таҳлил этиб чиқилмоғи лозим. Партиямиз яхши, хилма-хил, шу билан бирга харидоргир молларни кўпроқ тайёрлаш йўлини ҳамиша ўтказиб келмоқда. Бу йўл социализмнинг туб моҳиятидан, унинг асосий иқтисодий қонунларидан келиб чиқади. КПСС XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленумининг қарорлари халқнинг озиқ-овқат ҳамда саноат молларига бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларини таъминлаш ишида олға босилган жуда муҳим қадамдир.

Шуни эсда тутиш лозимки, маъмурчилик осмондан тушмайди, у астойдил виждонан ишлаш, ҳамманинг ишлаб чиқариш ва бошқаришнинг барча участкаларида жамият олдида турган бурчини бажариш натижасида вужудга келади. Харид этадиган нарса бўлиши учун аввало яхши ишламоқ керак.

Ўзбекистонда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарувчи завод ва фабрикаларнинг куч-ғайратларига ана шу позицияда туриб қараладиган бўлса, ўн биринчи беш йиллик кўпгина қувонарли ўзгаришлар келтирди, деган хулоса чиқариш мумкин. Унинг биринчи йилида «Б» группасининг бир қанча йирик корхоналари ва цехлари ишга туширилди. Эндиликда янги қувватлар самара бермоқда.

Шу йилнинг биринчи ярмини олиб кўрайлик. Шу даврда мол ишлаб чиқариш жадал суръатлар билан кўпайди ва савдога ўтган йилнинг биринчи ярмига нисбатан 8,4 процент кўпроқ мол етказиб берилди. Ҳамма министрликлар ва идоралар бундай маҳсулот ишлаб чиқариш планларини ошириб бажарди.

Рақамлар кишини зериктиради, дейишади. Аммо айтмоқчи бўлган рақамларимиз бундай эмас: Ўзбекистонда ярим йил ичида пландан ташқари 337 минг жуфт пайпоқ, 515 мингта трикотаж кийим-кечак тўқилди, 585 минг жуфт чарм пойабзал, 3,6 миллион шартли банка консерва, 14,6 минг тонна сут маҳсулотлари, 3 миллион сўмликдан кўпроқ чинни буюмлар ва бошқа кўп нарсалар тайёрланди. Харидор буни кўрди, албатта. У тухум ва картошка, сабзавот ва мева, бошқа бир қанча озиқ-овқат молларининг кўпайиб қолганлигини кўриб севинди. Мутахассисларнинг тахминларига кўра, яқин ойлар ичида балиқ маҳсулотлари ва қовун-тарвуз кўпайиши керак. Бу борада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика ҳукумати кўраётган қўшимча чораларнинг ҳам самараси намоён бўлмоқда: йил мобайнида ишлаб чиқариш ички резервлари ҳисобига қўшимча 250 миллион сўмлик энг зарур ва харидоргир ҳар хил маҳсулотлар тайёрлаш лозим эди. Лекин олти ойнинг ўзидагина қарийб 180 миллион сўмлик шундай мол тайёрланди. Ҳамма тармоқлар корхоналарининг цехларида мана шундай имкониятлар бор экан: резервларни сафарбар этиш борасида боя айтилган чоралар кўрилмаса, шунчалик кўп нарсадан маҳрум бўлишимиз мумкин экан.

Шундай бўлсада... ҳамон айрим моллар тақчил. Йўқса, асбоб-ускуна ҳам, хом ашё ҳам, технология ҳам, кадрлар ҳам, талаб ҳам борлиги ҳолда хўжаликда жуда зарур бўлган кетмон каби буюм тўсатдан ғойиб бўлишини ёхуд лимонад сингари чанқов босди ичимлик топилмаслигини нима билан тушунтириш мумкин? Андижондаги «Коммунар» заводи ва Гулистон нон заводи ана шундай тақчилликни вужудга келтириш муаллифи бўлганлар. «Коммунар»да керакли ускуналар тўғрисида вақтида қайғуришмаган, нон заводида эса идишга қуйиш эски линияси дуруст ремонт қилинмаган ва вақтида фойдаланишга топширилмаган. Ана шунинг натижасида план бажарилмай, харидоргир моллар тақчил бўлиб қолган ва оқибатда харидорга ёқмайдиган «йўқ» деган сўзни айтишга тўғри келади...

Республикадаги 76 та корхона халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ярим йиллик планини бажармади. 112 корхона планларини бажарган бўлсада, бу планлар ўтган йилнинг биринчи ярмига нисбатан ишлаб чиқариш пасайтирилишини кўзда тутган. Натижада харидорлар қарийб 25 миллион сўмлик мол ололмай қолганлар.

Бу маблағ — ўнлаб минг метр гилам поёндоз, атлас, устки трикотаж демакдир. Юзлаб тонна кир совун, руҳланган ва сирланган идишлар, ҳар хил ичимликлар, пойабзал ва кийим-кечак демакдир. Республика Енгил ва Озиқ-овқат саноати министрликлари, шунингдек Маҳаллий саноат министрлигининг корхоналари ана шу нарсаларни тайёрлаб беролмади.

«А» группасидаги заводлар ва бирлашмалар — техника билан юксак даражада таъминланган, энг малакали конструкторларга, ишчиларга, ишлаб чиқариш чиқитларидан фойдаланиш учун кенг имкониятларга эга бўлган заводлар ва бирлашмалар анча мол тайёрлаб беролмаяпти. Масалан, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси мол тайёрлаш хизматини марказлаштириб, махсус цех ва конструкторлик бюроларини тузиб, савдо-сотиқ билан қалин алоқа ўрнатиб, бу ишда катта-катта муваффақиятларга эришаётган бўлса, «Узбитхимпласт», «Электрохимпром», «Средазэлектроаппарат», «Подъёмник», «Чирчиксельмаш» каби мўътабар коллективлар топшириқларини ҳатто учдан бир ҳисса ҳам уддалай олмаяпти. Тошкент агрегат заводи ва «Узбексельмаш» қўлга киритган позицияларини бой бериб қўймоқда. Бу жойларда мол ишлаб чиқариш камайиб боряпти. Фарғона ва Навоий «Азот» бирлашмаларида, Олмалиқ химия заводи ва Навоий электрохимия заводида халқ учун моллар ишлаб чиқаришга ҳатто киришилгани ҳам йўқ.

Яқинда ўтказилган текширишдан маълум бўлишича, ҳар бир план бажармаслик ҳоли замирида ношудлик, меҳнатни тузук ташкил эта билмаслик, қувватлардан фойдаланиш тўғрисида етарлича ғамхўрлик қилмаслик ётади. Ёхуд хунук бир мисол учун Нукус нон комбинатини олайлик: бу ерда нон пиширадиган қувватлардан беш йил мобайнида ҳам 21 процентдан ортиқроқ фойдалана билишмаган. Ёки Фарғона пойабзал фабрикасини олайлик: йил бошидан бери 80 га яқин эътироз билдирилди. Самарқанд холодильниклар заводи эса ярим миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулотни кам берди.

Бундай мисоллар биз ҳали маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг катта имкониятларидан фойдаланмаётганлигимизни яққол исботлайди. Маълумки, ҳамма нарсадан хабардор статистика ҳам шуни билдиради. Қўшимча йиллик топшириқ ярим йил ичида 72 процент бажарилиб, дастлабки куч-ғайратларнинг ўзиёқ катта-катта резервларни очишга имкон берган бўлса, бинобарин қолоқларни илғорлар даражасига етказиб, маҳсулот сифатини ошириш, интизомни мустаҳкамлаш тўғрисида қайғуриб, талабларни аниқ ҳисобга олиб бундан ҳам юксак марраларга эриша оламиз ва эришмоғимиз лозим. Бундай марраларга чиқилади, албатта. Чунки ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXVI съездида таъкидлаб ўтганидек, аҳоли учун моллар ишлаб чиқариш — энг биринчи партиявий ишдир. Бу ишга худди шундай муносабатда бўлиш ҳам керак.

Ю. КРУЖИЛИН,
ЎзТАГ мухбири.

ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИ

НАВОИЙ, 30 июль. (ЎзТАГ). Навоий область партия-хўжалик активининг бўлиб ўтган йиғилишида йилнинг биринчи ярмидаги иш якунлари ва партия ташкилотларининг КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорлари асосида капитал қурилишга раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги вазифалари муҳокама этилди. Область партия комитетининг биринчи секретари В. П. Есин доклад қилди.

Йиғилишда Навоий область бинокорлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажаришларига қаратилган тадбирлар белгиланди.

* * *

ЖИЗЗАХ, 30 июль. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда бўлиб ўтган область партия-хўжалик активи йиғилишининг қатнашчилари Жиззах области қурилиш ташкилотларининг 1982 йил биринчи ярмидаги иш якунларини ҳамда СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажаришга доир вазифаларни муҳокама этдилар.

Йиғилишда Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари Т. Боймиров нутқ сўзлади.

ТОШКЕНТ ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Тошкент областида СССР Ёзувчилар союзининг бўлими ташкил этилди. 30 июль куни бўлиб ўтган таъсис конференциясида область ёзувчилар ташкилотининг КПСС XXVI съезди қарорлари асосидаги вазифалари муҳокама қилинди.

(ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ХАНОЙ. Вьетнамда тежамкорлик учун кураш кенг қулоч ёзди.

Ханой ва Хошиминдаги бир қанча машинасозлик корхоналарининг коллективлари, Совет—Вьетнам дўстлиги объектларининг бинокорлари бу соҳада айниқса муваффақиятли иш олиб бормоқдалар. Масалан, Совет Иттифоқининг ёрдами билан ВСРда барпо этилаётган Фалай иссиқлик электростанцияси қурилишида материаллардан фойдаланишга омилкорлик билан ёндашилганлиги туфайли қарийб икки миллион донг тежаб қолинди.

Комсомоллар ва ёшлар тежамкорлик учун бошланган умумхалқ ҳаракатининг олдинги сафларида бормоқдалар. Мамлакатнинг ёш хўжайинлари ўзларига кўрсатилган ишончни оқлашга ҳаракат қилмоқдалар. Улар йил бошидан буён минглаб тонна металл, ёқилғи, цемент ва жами қиймати салкам 10 миллион донг келадиган бошқа материалларни тежадилар.

ПХЕНЬЯН. Кореянинг Чхонжин шаҳридаги кемасозлик корхонасининг стапелларидан 5 минг тонна юк сиғадиган «Пэксабон» рефрижератори сувга туширилди. Шу тариқа КХДРдаги етакчи кемасозлик корхоналаридан бирининг коллективи кема корпусини йиғишни белгиланган муддатдан анча илгари тугаллаб, барча зарур энергетик, навигация ва бошқа машина-ускуналарни қишки балиқ овлаш мавсуми бошланишига қадар ўрнатиш мажбуриятини олди.

(ТАСС).

ГДР. Лейпциг округидаги «Белен» бензин заводида беш қардош мамлакат мутахассислари меҳнат қилмоқдалар. Бу корхона Шведт шаҳридаги йирик нефть химияси комбинатига киради. Корхонада Совет Иттифоқидан келтирилган нефтдан маҳсулот тайёрланади. Бу ерда тайёрланган бензин, этилен, суюқ газ ва бошқа маҳсулотлар социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига жўнатилади. Суратда: Чехословакия, Венгрия, Куба ва ГДР мутахассислари «Белен» бензин заводида.

АДН—ТАСС фотоси.

АГРЕССОРНИНГ ВАҲШИЙЛИГИ

БАЙРУТ, 29 июль. (ТАСС). Исроил қўшинлари кеча 13 соат мобайнида ўзлари қуршаб олган ғарбий Байрутни мисли кўрилмаган шафқатсизлик ва ваҳшийлик билан ҳаводан қаттиқ бомбардимон қилдилар, қуруқлик ва денгиздан тўпга тутдилар. Шаҳарнинг шу қисмида Исроил авиацияси ва артиллериясининг зарбаларидан бирор даражада шикастланмаган битта ҳам район қолмади.

Агрессорлар қарийб ярим кечагача қаттиқ ўт очиб турдилар. Кейинги икки кун ичида Байрутда тинч аҳолидан 600 дан ортиқ киши ўлдирилди ва жароҳатланди.

Шаҳар ҳимоячилари мардлик ва сабот-матонатни, қаҳрамонлик ва жасоратни агрессорларга қарама-қарши қўйиб, шафқатсиз ҳужум қилган душманни тўғри мўлжалга олиб ўт очиб турдилар ва унинг аскарлари ҳамда ҳарбий техникасига катта шикаст етказдилар. Интервенциячилар кечаги кунда ўн танк ва бронетранспортердан, кўп миқдорда бошқа ҳарбий машиналардан маҳрум бўлдилар.

Маҳаллий сиёсий обзорчилар Исроилнинг уруш ҳаракатларини ғоят кучайтирганлиги АҚШ президентининг вакили Хабибнинг Ливанга қайтиб келиши билан боғланган, деб таъкидлайдилар. Ўтган кечаси ўт очишни яна тўхтатиш тўғрисида битимга келинган эди. Маҳаллий сиёсий обзорчилар Тель-Авив Америка вакилининг вазифасини енгиллаштириш учун яқин бир неча соат ичида шу битимни бузади, деб ҳисобламоқдалар. Америка вакили қўпол тазйиқ ўтказиб, Фаластин қаршилик ҳаракати қуролли отрядларини Ливандан чиқариб юборишга уринмоқда. Хабибнинг алоқалари сионист агрессорлар учун керак бўлган натижаларни бермаган тақдирда улар ғарбий Байрутни ишғол қилиш учун кенг кўламда ҳарбий операция бошламоқчи бўладилар.

Хабиб Тель-Авивга ваъда бериб, Фаластин қисмларини Байрутдан олиб чиқиб кетиш масаласи юзасидан 48 соат мобайнида «аниқ ва равшан жавоб» бераман деди. Исроил мисли кўрилмаган шафқатсизлик билан бомбардимон қилаётган бир пайтда Хабибнинг баёнотини Фаластин озодлик ташкилотига ва Ливан маъмурларига беҳаёлик билан берилган яна бир ультиматум деб ҳисобламоқдалар.

Исроил бош министри террорчи Бегин «тоқати-тоқ бўлаётганлиги»ни шама қилди ва «Хабибнинг иши муваффақиятсиз тамом бўлган тақдирда Фаластин озодлик ташкилотини Байрутдан чиқариб юбориш йўлини топаман» деб таҳдид қилди.

Тель-Авив билан Вашингтон юз мингларча ливанликлар ва фаластинликларни мислсиз азоб-уқубатларга дучор қилиб, ўз мақсадларини амалга оширишга интилмоқдалар.

Исроил интервенцияси натижасида Ливаннинг босиб олинган территориясида аҳвол жуда ҳам оғирлашиб кетди. БМТнинг кузатувчилари тайёрлаган докладда айтилишича, ҳозирги вақтда Ливан гражданларидан тахминан 300 минг киши ва фаластинликлардан камида 83 минг киши тез ёрдам берилишига муҳтождир.

Дастлабки текширишлар мамлакатнинг фақат уч шаҳрида — Тир, Сайда ва Набатия шаҳарларида 1450 уй тамомила яксон қилинганлигини кўрсатди. Касалхоналар, мактаблар, сув таъминоти ва канализация системалари, электр линиялар вайрон қилинди.

Жанубий Ливаннинг босиб олинган территориясида исроилликлар вужудга келтирган Ансар қамоқ лагерида етти мингдан зиёд фаластинлик гитлерчиларнинг «ажал фабрикалари»га жуда ўхшаб кетадиган шароитда сақланмоқда. Бу лагерда одамларни ҳақорат қилиш, азоблаш кундалик иш бўлиб қолди. Маҳбуслар очлик ва ташналикдан азоб чекмоқдалар.

Чет эл мухбирлари таъкидлаб ўтганидек, жанубий Ливаннинг босиб олинган территориясида эрки ўз қўлида бўлган 16 ёшдан тортиб 60 ёшгача битта ҳам фаластинлик эркак қолмаган.

Исроиллик ваҳшийлар сионизм одамхўрлик назариясининг асосий принципларини Ливанда амалга оширмоқдалар. Бу назарияга мувофиқ «Исроилнинг мумтоз халқи» бошқа «паст ирқлар»га мансуб кишиларни ҳалок қилиб бўлса ҳам равнақ топиши керак. БМТ Бош Ассамблеяси сионизмни ирқчилик формаларидан бири, деб таърифлаганлиги бежиз эмас. Сионистларнинг Ливандаги жиноятлари қирғинчиликдан иборат бўлиб, Фаластин ва Ливан халқларини йўқ қилиб ташлашни кўзда тутади.

МИЛЛАТЧИЛАР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг Жамму ва Кашмир штатлари маъмурлари шу штатни Ҳиндистондан ажратиб олиш учун курашаётган тескаричи миллатчи Жамоати Исломи партияси ёшлар қаноти Жамоати Тулбанинг бир қанча бошлиқларини қамоққа олдилар. Қамоққа олинганлар орасида Жамоати Тулбанинг раиси Тожимал Ислом ҳам бор. ЮНИ ахборот агентлигининг хабар беришича, Сринагарда экстремистларнинг оммавий йиғинида у ҳукуматга қарши иғвогарлик руҳида нутқ сўзлаган. Жамоати Тулбадаги сепаратчиларнинг бундай хуружлари кўпчилик сиёсий партиялар, демократик ва жамоат ташкилотлари томонидан қаттиқ қораланмоқда. (ТАСС).

*

БУХОРО. Тўқимачилик комбинати коллективи йил бошидан буён пландан ташқари 740 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Кўплаб тўқувчилар тиғиз график асосида ишлаб, нормадан зиёд дастгоҳларга хизмат кўрсатяпти. Ишлаб чиқариш илғорлари бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқларини бажариш юзасидан оширилган мажбуриятлар қабул қилишди. Суратда: мусобақа илғори — Зулхумор Уринова.

А. Мирзажонов фотоси. (ЎзТАГ).

ТАҚРИЗ

БОЛАЛАР АДАБИЁТИ ЖОНКУЯРИ

Адабий жараённи синчковлик билан кузатиб, унда фаол иштирок этиб келаётган мунаққидларимиздан бири — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Пирмат Шермуҳамедовдир. Мунаққид адабиётимиз ютуқларини Иттифоқ китобхонлари орасида тарғиб-ташвиқ этишда ҳам самарали ишлар қилмоқда. Унинг Москвада нашр этилган «Детская литература Узбекистана» китоби, марказий матбуотларда ёритилган қатор адабий-танқидий мақолалари адибларимиз қўлга киритган зафарлар, болалар адабиётидаги янгича тенденциялар, ёшлар ижодидаги ютуғу камчиликлар ҳақида ҳикоя қилади. Ўтган йили мунаққид адабиётимизнинг жонкуяр тарғиботчиларидан бири сифатида «Литературная газета»нинг мукофотига сазовор бўлди.

Яқинда Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти Пирмат Шермуҳамедовнинг «Биение сердец живое» номли янги китобини нашрдан чиқарди. Мунаққиднинг янги китоби асосан болалар адабиёти тараққиётидаги етакчи тенденцияларни тадқиқ этишга қаратилган. Шунингдек, китобдан «Тарихнинг психологик проблемаси», «Коммунист образи — замондош образи» номли сермазмун, салмоқли адабий-танқидий мақолалар ҳам ўрин олган.

Китоб жанрини ўзбек болалар адабиётининг ҳозирги аҳволини масалавий таҳлили, деб белгилаш тўғрироқ бўлур эди. Муаллиф асосан диққат-эътиборини бугунги адабий жараёнга қаратади, бу жараённи ҳам тарихий перспективада, ҳам «йирик план»да кўради, лозим топганда эса бирон-бир муаллифнинг алоҳида асарини ёҳуд ижодининг кўпчиликка хос босқичларини бўрттириб, атрофлича таҳлил этади, деган эди таниқли рус адабиётшуноси Игорь Мотяшов «Детская литература Узбекистана» китобининг муқаддимасида. Бу хусусият Пирмат Шермуҳамедовнинг янги китобига ҳам хосдир.

Болалар адабиётини тадқиқ этиш П. Шермуҳамедов ижодининг асосини ташкил этади. Мунаққид янги китобида кенг кўламли, ранг-баранг, бой материални танлаб, сархиллаб, лўнда ва қизиқарли, мазмундор йўсинда китобхонга етказади. Китоб Иттифоқ китобхонларига мўлжалланган. Бинобарин, аксарият ўқувчилар ўзбек болалар адабиёти ҳақида атрофлича тасаввурга эга бўлмаслиги мумкин. Буни ҳисобга олган П. Шермуҳамедов бирон асарни таҳлил қилар экан, дарҳол илмий танқидга киришмайди. Балки даставвал асар мазмуни, асосий қаҳрамонлар ҳақида лўнда ва маънили маълумот беради, китобхонни тайёрлайди; асарга, муаллиф ижодига қизиқиш уйғотгач, таҳлилга киришади. Муаллиф ўзбек совет болалар адабиётининг ютуқларини таҳлил этар экан, ҳар бир асарни умумсовет болалар адабиёти мезонида салмоқлаб баҳолайди. Мунаққид асосан Ғафур Ғулом, Қуддус Муҳаммадий, Ҳаким Назир, Пўлат Мўмин, Қудрат Ҳикмат, Худойберди Тўхтабоев сингари адибларимизнинг «Шум бола», «Уйлашни ўрганамиз», «Сеҳрли қалпоқча» сингари Бутуниттифоқ адабиёти хазинасидан ўрин олган энг сара асарларини теран таҳлил қилади, бу асарларнинг ютуқларини таъминлаган омилларни аниқ кўрсатиб беради.

«Қайноқ қалблар уриши», «Давр билан ҳамқадам» мақолаларида адибларимиз асарларида ҳаётни маънавий, фалсафий тадқиқ этиш чуқурлашгани шеърий, насрий ҳам драматик асарлар таҳлили жараёнида кўрсатиб берилади.

«Тарихнинг психологик проблемаси» — проблемавий мақоланинг яхши намунаси. «Сиёсат, тарих — абстракция бўлмай, жонли жараёндир. Тарихий воқеаларнинг замондошлари томонидан идроки психологизми сиёсатдан ажралган алоҳида бир нарса эмас, сабаби инсон тарих ижодкори, унинг ҳам субъекти, ҳам объектидир. Шунинг учун психологизм, айниқса, санъатдаги психологизм, бизнинг назаримизда, тарихни ғоявий-бадиий гавдалантириш негизи, синтези ҳисобланади. Шу маънода бадиий ҳақиқат даврнинг объектив ҳақиқатидан ажралмасдир», деб ёзади у мақола бошида. «Улуғбек хазинаси» (О. Ёқубов), «Юлдузли тунлар» (П. Қодиров), «Мангулик» (Ҳ. Ғулом), «Хоразм» (Ж. Шарипов), «Қорақалпоқ достони» (Т. Қаипбергенов), «Илон ўйнатувчи» (Я. Илёсов) романларини муайян нуқтаи назардан анча муфассал таҳлил қилади, бу асарларнинг тарихни бугунги кун, замона билан туташтирувчи нуқталарини кўрсатади.

«Коммунист образи — замондош образи» мақоласи шу долзарб мавзуда яратилган асарлар хусусида.

Муаллиф бадиий ижодда коммунист образини яратиш бағоят мураккаб, масъул, шарафли вазифа эканлигини таъкидлаб, таниқли латиш ёзувчиси ва давлат арбоби Вилис Лацисннинг бу хусусда айтган қуйидаги сўзларини келтириб ўтади: «Биз партия ходимларини бошқалардан ёмон билмаймиз, лекин ҳамма бало шундаки, қандайдир тайёр тасаввурларга таяниб, улар образини қашшоқлаштириб қўямиз. Негадир бизга партия ходими ўз лавозими ва хизматларига кўра бошқаларга хос хусусиятлардан маҳрум, қандайдир ўзгача одам бўлиб кўринади. Баъзан биз унга партиявий лавозим берамиз-у, тугал, тўлақонли инсоний хусусиятлардан маҳрум қилиб қўямиз, кўпинча пьеса, повесть, романда авторлар унга бош конфликтни ечишда асосий ҳуқуқни раво кўрмай, кузатувчи, маслаҳатгўй қилиб қўйишади». Мунаққид кейинги йилларда адабиётимизда Ойкиз ва Олимжон, Нормурод Шомуродов сингари ёрқин ҳамда тўлақонли коммунист образларини яратишда ёзувчиларимиз эришган маҳоратнинг ўзига хос қирраларини очиб беради, шу билан аксар асарларда воқеликни юзаки ўрганиш, ҳаёт ҳақиқатига тўлиқ риоя қилмаслик оқибатида шаблонга, схематизмга йўл қўйилгани, баъзи коммунистлар образи хира ва ишонарсиз чиқиб қолганлигини конкрет мисоллар билан кўрсатиб беради.

Тўғри, китобдаги барча мақолалар бирдек тўкис, дея олмаймиз. Айрим ўринларда мунаққид муайян асарни китобхон истаган даражада чуқур ва атрофлича таҳлил қилмайди. Бундан қатъи назар «Биение сердец живое» китоби, унда жамланган асарлар алоҳида аҳамиятга эга. Адабиётимиз ҳақида Иттифоқ китобхонларида бой тасаввур уйғотувчи асарлар сафи яна бир салмоқли китоб билан бойигани бизни қувонтиради, албатта.

С. УМИРОВ,
филология фанлари кандидати, доцент.

СПОРТ

ЁШЛАР ЎЙИНЛАРИ:

ЯКУНЛОВЧИ БАҲСЛАР

Мамлакатимиз шаҳарларида бир неча ой давом этган Бутуниттифоқ III ёшлар спорт ўйинлари якунланди. Бугун мусобақанинг тантанали ёпилиши маросими бўлади. Ёшлар ўйинларини «Бўлажак олимпиадачилар кўриги» деб аташади. Бу бежиз эмас. Бонси ёшлар спорт ўйинлари ҳам мактаб ўқувчилари Бутуниттифоқ Спартакиадаси сингари СССР халқлари VIII Спартакиадасига тайёргарлик босқичи ҳисобланади. Ёшлар ўйинларининг бу йилги баҳсларида мутахассислар спортнинг бир қанча турлари бўйича иқтидорли йигит-қизлар камол топаётганлигининг шоҳиди бўлишди.

Республикамиз ёшлари ҳам спортнинг кўпгина турлари бўйича маҳорат кўрсатиб, терма командамиз мавқеини мустаҳкамлашга ҳаракат қилдилар. Ёшлар ўйинларининг якунловчи баҳслари спортнинг гимнастика, кураш, велоспорт, елканли қайиқ ҳайдаш турлари бўйича ўтказилди. Мусобақаларда спортчиларимиз шахсий ҳисобда юқори натижа кўрсатишган бўлса-да, команда ҳисобида қуйи ўринларни эгаллаш билан кифояланишди. Чунончи, спорт гимнастикаси бўйича мусобақада Р. Абзалов халқадаги машқни ўринлатиб, чемпион номига сазовор бўлди. М. Чеснокова эса брусьядаги машқлари бўйича ғолиблик супасининг учинчи поғонасига кўтарилди. Сўнгги баҳслар олдидан РСФСР, Украина ва Москва командалари пешқадамлик қилишаётган эди. Ўзбекистон терма командаси 2145 очко билан еттинчи ўринни эгаллаб турибди.

КАМТАР

Таниқли қўшиқчи шоир, республика музика санъатининг кекса ходимларидан бири, СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси, 1943 йилдан КПСС аъзоси Камтар (Аҳмаджон Отабоев) оғир касалликдан сўнг 1982 йил 30 июлда 71 ёшида вафот этди.

Камтар 1911 йилда Андижон шаҳрида туғилди, 1928 йилда шу ердаги педагогика техникумини тугатди. Меҳнат фаолиятини 1930 йилда Й. Охунбобоев номли Андижон давлат музикали драма ва комедия театрининг артисти сифатида бошлади. 1935 йилдан 1971 йилгача, пенсияга кетгунга қадар, Свердлов номли концерт залида, Ўзбекистон Давлат эстрадасида, М. Қори-Ёқубов номли Ўзбекистон Давлат филармониясида артист, бадиий раҳбар, директор ўринбосари, директор бўлиб ишлади.

Камтарнинг дастлабки бадиий асарлари 30-йилларга тўғри келади. У «Сухайл ва Меҳри» балет-либреттосининг, «Биз енгамиз», «Қалб куйи» ва бошқа шеърлар тўпламининг авторидир.

У концерт ташкилотларида ишлар экан, Ўзбекистон театр жамиятининг аъзоси сифатида ўзининг барча билим ва кучини республикада қўшиқ санъатини ривожлантиришга сарфлади, ёшларнинг меҳрибон ва талабчан мураббийси бўлди, уни билган ва бирга ишлаганларнинг қалбида ҳаққоний ҳурмат-эҳтиром қозонди.

Республика қўшиқ санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Камтар СССР медаллари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган, унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берилган эди.

Истеъдодли санъат ходими, меҳрибон ва сезгир ўртоқ, принципиал коммунист Камтарнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

ТВ ҲАФТАЛИК ПРОГРАММА

2—8 АВГУСТ

2 АВГУСТ ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 10.40 — Емгирда олинган портрет. Бадиий фильм. 12.10 — Концерт. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.30 — Оналар мактаби. 17.00 — Музикада поэзия. 18.00 — 3-симфония. 18.15 — Мультфильмлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 18.50 — Футбол шарҳи. 19.50 — Румянцевнинг иши. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли экран. 23.15 — Дунё воқеалари. 23.30 — Музикали адабий композиция.

МОСКВА-II. Профилактика муносабати билан душанба, 2 август куни Марказий телевидениенинг Умумиттифоқ II программасида кўрсатувлар намойиш этилмайди.

ТОШКЕНТ-I. 18.05 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 — Кичик темир йўл. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Илҳом. 20.10 — Шеърият дафтаридан. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Бугун оламда нима гап? 22.20 — Хотира белгиси. Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Телефильмлар. 19.00 — Қизиқувчилар экрани. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Кўзбўямачилар. Спектакль.

3 АВГУСТ СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Халқ чолғулари садолари. 10.20 — Румянцевнинг иши. Бадиий фильм. 12.00 — Концерт. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильм. 15.45 — А. Островский. Бўрилар ва қўйлар. 16.40 — Халқ куйлари. 16.55 — Рус тили. 17.25 — В. Постникова чалади. 18.15 — Стадион ҳамма учун. 18.45 — Экономика тежамли бўлиши керак. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мамлакат далаларида. 19.45 — Эзоп. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. Динамо (Мн) — Динамо (Тб). Танаффусда — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильмлар. 10.00 — Мультфильмлар. 10.25 — Француз тили. 10.55 — Концерт. 11.40 — Дастлабки беш йилликлар қурилиши. 12.10 — Ўрмон арғимчоқлари. Бадиий фильм. 13.15 — Инсон. Ер. Коинот. 14.00 — Шекспирнинг ўнта сонети. 14.25 — Бил ва уддала. 15.10 — Телекўрсатув. 15.45 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Фан оламида. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — Мотоспорт бўйича СССР чемпионати. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.00 — Яроқсиз. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Болалар учун спектакль. 13.15 — Совет Иттифоқи шаҳарлари. 14.15 — Хотира белгиси. Бадиий фильм. 18.05 — Қўғирчоқ фильм. 18.15 — Тенгдош. 18.45 — Кинопрограмма. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ўзбекистон музика санъати арбоблари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон музика санъати арбоблари (давоми). 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик—зарбдор фронт. 22.20 — Адолат. Телетеатр. 00.20 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Телефильмлар. 19.20 — Реклама. 19.40 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Пассажир — азиз меҳмонимиз. 20.50 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

4 АВГУСТ ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Қувноқ нотачалар. 9.55 — Киносаёҳатчилар клуби. 10.55 — Эзоп. Бадиий фильм. 12.40 — Ҳужжатли фильм. 13.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.05 — Болалар учун фильм. 17.10 — Горнчилар, қаердасиз! 17.55 — Концерт. 18.15 — Ёшлар адреслари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Е. Сапогова куйлайди. 19.45 — Жасорат. 20.15 — Қирғоқлар. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Катталар учун контроль иш. 3-кўрсатув. 22.45 — Дунё воқеалари. 23.00 — Симфоник рақслар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Яроқсиз. Бадиий фильм. 10.45 — Илмий-оммабоп фильмлар. 11.15 — Немис тили. 11.45 — Социалистик халқ хўжалиги. 12.30 — Ота-оналар, Сизлар учун. 13.00 — Болалар учун фильм. 14.25 — Концерт. 15.15 — Қувноқ стартлар. 16.00 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 16.25 — Концерт. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Спорт ҳафталиги. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Концерт. 21.00 — Ҳамдўстлик. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол. Торпедо (М) — Спартак. 23.45 — Велоспорт бўйича СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Кинопрограмма. 12.40 — Дала ҳовли. Кинокомедия. 14.05 — Педагог кадрлар маскани. 18.05 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 — Тенгдошларинг ижоди. 19.00 — ҚҚАССР Давлат санъат музейи. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Иқтисодий шарҳ. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Икки миллион тонна «каҳрабо дон» учун. 22.05 — Бугун оламда нима гап? 22.35 — РСФСР халқ артисти Л. Марков. 23.55 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Телефильмлар. 18.50 — Концерт. 19.20 — Халқ фаровонлиги учун. 19.50 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Чим хоккей. Политотдел — Связист. 21.30 — Москва-II.

5 АВГУСТ ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Орлёнок. 10.10 — Концерт. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.15 — Қирғоқлар. Бадиий фильм. 1-серия. 12.25 — Концерт. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.25 — Болалар учун фильм. 17.30 — Шахмат мактаби. 18.00 — Концерт. 18.30 — Телеочерк. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Саломатлик ҳақида суҳбатлар. 20.00 — Концерт. 20.20 — Қирғоқлар. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 23.20 — Дунё воқеалари. 23.35 — Адабий ўқиш.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильмлар. 9.45 — Фақат мюзик-холда. Бадиий фильм. 10.50 — Горнчилар, қаердасиз! 11.35 — Оналар мадҳияси. 12.05 — Испан тили. 12.35 — Ҳужжатли фильм. 13.05 — Жиноят. Бадиий фильм. 15.20 — Москвичка. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 19.30 — 9-студия. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Ўша Саша. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 12.15 — Кинопрограмма. 13.00 — Қувноқ воқеалар. Бадиий фильм. 17.55 — Болалар учун фильмлар. 18.35 — Врач суҳбати. 18.50 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Адабий кўрсатув. 20.00 — Ўзбекистон — Ноқоратупроққа. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.35 — Ванина Ванини. Бадиий фильм. 00.15 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.20 — Телефильм. 18.30 — Ҳужжатли киноэкрани. 19.15 — Телефильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Телефильмлар. 21.30 — Москва-II.

6 АВГУСТ ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильмлар. 10.15 — Қалбга яқин қўшиқлар. 11.00 — Ҳужжатли фильм. 11.30 — Қирғоқлар. Бадиий фильм. II серия. 12.40 — Концерт. 13.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Илмий-оммабоп фильмлар. 16.10 — Болалар учун фильм. 17.15 — Концерт. 18.00 — Сизга манзур бўлган шеърлар. 18.30 — Москва комсомолининг ишлари. 19.00 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — Қирғоқлар. Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Концерт. 23.15 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.50 — Ўша Саша. Бадиий фильм. 11.00 — Инглиз тили. 11.30 — Г. Шчедрин билан учрашув. 12.15 — Шахмат мактаби. 12.45 — Болалар учун фильм. 14.00 — Фильм-концерт. 14.30 — Ҳужжатли фильм. 15.20 — Квинтет. 15.55 — Рус тили. 16.25 — Концерт. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — Ж. Верди. Реквием. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Бокс. СССР чемпионати. 21.30 — Время. 22.05 — Бир стакан сув. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Кенжа қиз. Спектакль. 12.50 — Қизиқарли учрашувлар. 13.20 — Телефильм. 14.10 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 18.05 — Қўғирчоқ телефильм. 18.35 — Телефильм. 19.00 — Фан—ишлаб чиқаришга. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Илҳом. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Калинин районининг қишлоқ меҳнаткашлари ўз сўзларига амал қилмоқдалар. 22.35 — Эртага — премьера. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.25 — Телефильм. 19.50 — Қонун қўриқчилари. 19.25 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Бахт ваъда қилиб. Бадиий фильм. 21.30 — Москва-II.

7 АВГУСТ ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Концерт. 10.15 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.45 — Спортлото. 10.55 — Қирғоқлар. Бадиий фильм. 3-серия. 12.05 — Концерт. 12.55 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 13.25 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 14.00 — Концерт. 14.40 — Поэзия. 15.30 — Дунё воқеалари. 15.45 — Болалар учун фильм. 16.50 — Ҳайвонот оламида. 17.50 — Ҳужжатли фильм. 18.00 — Халқаро мавзуда суҳбат. 18.30 — Мультфильмлар. 19.10 — Кинолавҳа. 19.20 — С. Герасимов билан учрашув. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол. ЦСКА — Спартак. 23.35 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.45 — Бир стакан сув. Бадиий фильм. 1-серия. 10.50 — Тонгги почта. 11.20 — Лаҳзалар бир зум тўхтанг. 11.50 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.50 — Театр афишаси олдида. 13.50 — Балиқчи ва унинг хотини. Бадиий фильм. 14.25 — Ғолиблар. 15.55 — Қурилиш ва архитектура. 16.05 — Карелия телевидениесининг программаси. 17.05 — Бокс. СССР чемпионати. 17.50 — Музикали киоск. 18.20 — Здоровье. 19.05 — Халқаро обзор. 19.20 — Бизнинг биография. 1950 йил. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Бокс. СССР чемпионати. 21.30 — Время. 22.05 — Ва шундай кун келарди. Бадиий фильм. 1—2-серялар.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб. 11.40 — Кинопублицист экрани. 12.25 — Фильм-концерт. 13.15 — Салом, болалар. Бадиий фильм. 14.35 — Телефильмлар. 17.45 — Концерт. 18.15 — Уч кун ва икки йил. Бадиий фильм. 19.25 — Ахборот. 19.40 — Инсон ва қонун. 20.10 — Ахборот. 20.30 — Даврамизга марҳабо. 21.30 — Время. 22.05 — Даврамизга марҳабо (давоми).

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

8 АВГУСТ ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.35 — Концерт. 10.25 — Будильник. 10.55 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.55 — Здоровье. 12.40 — Тонгги почта. 13.10 — Қишлоқ янгиликлари. 14.10 — Музикали киоск. 14.40 — Ақл бовар қилмайди. Фильм-спектакль. 16.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 17.30 — Бугун — Бинокорлар куни. 17.45 — Хатларингиз асосида. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Мультфильмлар. 19.45 — Менинг мулойим ва майин жониворим. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Музикали программа. 22.55 — Бокс. СССР чемпионати. 00.25 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 10.10 — Бир стакан сув. Бадиий фильм. 2-серия. 11.15 — Орлёнок. 11.55 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.55 — Мультфильмлар. 13.25 — Ҳужжатли фильм. 14.20 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 15.05 — Варадеро. Халқаро фестиваль. 15.55 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 16.40 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 19.10 — Талант. Бадиий фильм. 2-серия. 18.20 — Бизнинг биография. 1951 йил. 19.15 — Концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.15 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Нотаниш меросхўр. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мукофот. Бадиий фильм. 11.35 — Ўзбекистон спорти. 12.05 — Қувноқ стартлар. 13.05 — Фильм-концерт. 13.10 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 13.40 — Реклама. 17.55 — До-ре-ми-фа-соль. 18.25 — Бугун — Қурувчилар куни. 18.55 — Инсон ва табиат. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Баҳс. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Август — ҳосил тўплашда ҳал қилувчи ой. 22.25 — Бадиий фильм.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Дўстлик боғи. 10.00 — Мультфильм. 10.10 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.40 — Олам кинокамера кўзгусида. 12.00 — Карпат узра қўшиқ парвоз этади. 12.30 — Советлар ва ҳаёт. 13.00 — Спортлото. 13.10 — Сизни қизиқтирган адабиётлар. 13.55 — Ҳужжатли фильм. 14.45 — Инсон. Ер. Коинот. 15.30 — Дунё воқеалари. 15.45 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 16.45 — Болалар учун фильм. 17.50 — Сиёсий шарҳловчи Ю. Летунов суҳбати. 18.20 — Мультфильмлар. 19.00 — 9-студия. 20.00 — Кинопанорама. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. ЦСКА — «Динамо» (Тб). 22.45 — А. Пахмутованинг ижодий кечаси. 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.45 — Оппоқ уфқ. Бадиий фильм. 11.25 — Тонгги почта. 11.55 — Мультфильмлар. 12.25 — Телеочерк. 12.50 — Монитор. Телекўрсатув. 13.35 — Концерт. 13.55 — Меньшиков саройи. 14.20 — Киносаёҳатчилар клуби. 15.15 — Мусиқий бойликлар. 15.45 — Халқаро обзор. 16.00 — Халқ чолғулари садолари. 16.45 — Ҳужжатли фильм. 17.00 — Ғолиблар. 18.15 — Музикали киоск. 18.45 — Бизнинг биография. 1948 йил. 19.45 — Здоровье. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — О. Берггольц поэзияси. 21.30 — Время. 22.00 — Кескин бурилиш. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телеминиатюралар. 10.55 — Футболдан оғиз очманг. Бадиий фильм. 11.55 — Кинопублицист экрани. 12.40 — Концерт. 13.20 — Ўзбекистон спорти. 17.00 — Дўстлик экрани. 18.00 — Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб. 19.00 — Ал Хоразмий туғилган куннинг 1200 йиллигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Цирк. 20.30 — Ахборот. 20.50 — К. Раҳимов концерти. 21.30 — Время. 22.00 — Ўзбекистон — Ноқоратупроққа. 22.30 — Иккинчи баҳор. Бадиий фильм.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — М. Шамаева ва Э. Кандов куйлайди. 10.15 — Дугоналар. 11.30 — Шу куннинг қўшиқлари. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Йўл бошида. 14.00 — Табаррук замин. 17.00 — Музикали глобус. 18.15 — Нобель фан соҳиби. 18.30 — Халқ талантларининг концерти. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Хельсинки кенгаши якунловчи ҳужжати имзоланганлигининг 7 йиллигига. 21.00 — Пахтакорлар учун концерт. 22.30 — Хатларингиз асосида. 24.00 — Хайрли тун.

Тошкент шаҳридаги
ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИНИНГ
ЕЗГИ ТЕАТРИДА
31 июль — 1 август
соат 20.30 да
Озарбайжонлик паҳлавон
Казбек МАГЕРРАМОВ
ва бўғма илонларни ўргатувчи артист
Анатолий СТОЙКОВлар
иштирокида
«ШАРҚ ЮЛДУЗИ»
ЦИРК КОЛЛЕКТИВИНИНГ ТОМОШАЛАРИ
ПРОГРАММАДА: иллюзион ҳазиллар, масхарабозликлар ҳамда бўғма илонлар билан ҳар хил ўйинлар.
Касса соат 14.00 дан очиқ.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон театр жамияти, Ўзбек давлат филармонияси, «Узбекконцерт», маданият ходимлари касаба союзи республика комитети кекса санъат ходими, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, республика театр жамиятининг аъзоси, республика миқёсидаги шахсий пенсионер, СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси, шоир

Аҳмаджон (Камтар) ОТАБОЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Прокуратураси коллегияси ва коллективи Бухоро область прокурори О. Т. Турсуновга отаси

Турсун САЛИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари—33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35-53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02136. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 176.